EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2009/31/EK

(2009. gada 23. aprīlis)

par oglekļa dioksīda ģeoloģisko uzglabāšanu un grozījumiem Padomes Direktīvā 85/337/EEK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvās 2000/60/EK, 2001/80/EK, 2004/35/EK, 2006/12/EK, 2008/1/EK un Regulā (EK) Nr. 1013/2006

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 175. panta 1. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu [1],

pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,

saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru [2],

tā kā:

(1) Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām, ko apstiprināja ar Padomes Lēmumu 94/69/EK (1993. gada 15. decembris) [3], pamatmērķis ir stabilizēt siltumnīcefekta gāzu koncentrāciju atmosfērā tādā līmenī, kas novērstu bīstamu antropogēnisku iejaukšanos klimata sistēmā.

(2) Sestajā Kopienas vides rīcības programmā, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1600/2002/EK (2002. gada 22. jūlijs) [4], klimata pārmaiņas ir rīcības prioritāte. Programma noteic, ka Kopiena apņemas līdz 2008.–2012. gadam par 8 % samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni un ka ilgtermiņā globālā siltumnīcefekta gāzu emisijas būs jāsamazina aptuveni par 70 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni.

(3) Komisijas 2007. gada 10. janvāra Paziņojumā "Globālo klimata pārmaiņu ierobežošana līdz 2 grādiem pēc Celsija – Līdz 2020. gadam un pēc tam īstenojamie pasākumi" precizēts, ka siltumnīcefekta gāzu emisiju globālai samazināšanai par 50 % līdz 2050. gadam nepieciešamais siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājuma apjoms attīstītajās valstīs ir 30 % līdz 2020. gadam un 60–80 % līdz 2050. gadam, ka šis samazinājums ir tehniski sasniedzams un ieguvumi būtiski pārsniedz izmaksas, bet, lai to sasniegtu, jāizmanto visas emisiju samazināšanas iespējas.

(4) Oglekļa dioksīda uztveršana un ģeoloģiskā uzglabāšana (*CCS*) ir pārejas tehnoloģija, kas palīdzēs mazināt klimata pārmaiņas. Tā ietver oglekļa dioksīda (CO_2) uztveršanu no rūpnieciskām iekārtām, tā transportēšanu uz uzglabāšanas vietām un iesūknēšanu piemērotos pazemes ģeoloģiskos veidojumos pastāvīgai uzglabāšanai. Šo tehnoloģiju nevajadzētu izmantot, lai rosinātu tādu elektrostaciju īpatsvara palielinājumu, kuru darbināšanai izmanto fosilos kurināmos. Tās attīstībai nevajadzētu būt par pamatu tam, ka pētniecības jomā vai finansiāla atbalsta ziņā mazinās centieni sekmēt enerģijas ietaupījumu politiku, atjaunojamas enerģijas un citas drošas un ilgtspējīgas zema oglekļa tehnoloģijas.

(5) Komisijas izstrādātajā ietekmes novērtējumā minētie provizoriskie aprēķini, kas veikti, lai izvērtētu direktīvas ietekmi, liecina par to, ka līdz 2020. gadam varētu uzglabāt septiņus miljonus tonnu CO_2 un līdz 2030. gadam – līdz 160 miljoniem tonnu CO_2, ja pieņem, ka līdz 2020. gadam siltumnīcefekta gāzu emisiju apjoms samazināsies par 20 % un ka *CCS* tehnoloģija saņem privātu dalībnieku, valstu un Kopienas atbalstu, turklāt tā izrādīsies videi drošs tehnoloģija. Novērstās CO_2 emisijas 2030. gadā būtu aptuveni 15 % no Eiropas Savienībai vajadzīgā samazinājuma.

(6) Saskaņā ar Otro Eiropas Klimata pārmaiņu programmu, ko izveidoja ar Komisijas 2005. gada 9. februāra Paziņojumu "Stratēģija cīņai ar klimata pārmaiņām pasaulē", lai izstrādātu un izvērtētu nākotnes klimata politiku Kopienā, izveidoja Oglekļa uztveršanas un ģeoloģiskās uzglabāšanas darba grupu. Darba grupai bija jāizpēta *CCS* kā līdzeklis klimata pārmaiņu mazināšanai. Darba grupa publicēja sīki izstrādātu ziņojumu par tiesiskā regulējuma tēmu, ziņojums tika pieņemts 2006. gada jūnijā. Tā uzsvēra vajadzību izstrādāt gan *CCS* politiku, gan tiesisko regulējumu un mudināja Komisiju uzsākt turpmākus pētījumus šajā jomā.

---

[1] OV C 27, 3.2.2009., 75. lpp.

[2] Eiropas Parlamenta 2008. gada 17. decembra Atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts) un Padomes 2009. gada 6. aprīļa Lēmums.

[3] OV L 33, 7.2.1994., 11. lpp.

[4] OV L 242, 10.9.2002., 1. lpp.

(7) Komisijas 2007. gada 10. janvāra Paziņojumā "Ilgtspējīga enerģijas ražošana no fosilajiem kurināmajiem ar mērķi pēc 2020. gada ogļu izmantošanā panākt nullei tuvu emisijas līmeni" vairākkārt uzsvērta vajadzība pēc tiesiska regulējuma, kura pamatā būtu CO_2 noplūdes riska integrēts novērtējums, tostarp paredzot vietas izvēles prasības, kas noteiktas noplūdes riska samazināšanai līdz minimumam, uzraudzības un pārskatu sniegšanas kārtību, lai pārbaudītu uzglabāšanas norisi un atbilstošu seku likvidāciju kaitējuma gadījumā. Paziņojumā izklāstīts Komisijas rīcības plāns darbībai šajā jomā 2007. gadā, kas prasa izveidot atbilstīgu *CCS* pārvaldības struktūru, tostarp veikt darbu pie tiesiskā regulējuma, stimulu struktūras un atbalsta programmām, kā arī pie ārējiem elementiem, piemēram, sadarbību tehnoloģijas jomā ar galvenajām *CCS* valstīm.

(8) Eiropadomes 2007. gada marta sanāksmē dalībvalstis un Komisija tika mudinātas strādāt, lai stiprinātu pētniecību un attīstību, un izstrādāt nepieciešamo tehnisko, ekonomisko un tiesisko regulējumu, lai pārvarētu pastāvošos juridiskos šķēršļus un līdz 2020. gadam sāktu izmantot videi drošu *CCS* jaunās fosilā kurināmā elektrostacijās.

(9) Eiropadomes 2008. gada marta sanāksmē tika atgādināts, ka *CCS* tiesiskā regulējuma ierosināšanas mērķis ir nodrošināt to, ka šī jaunā tehnoloģija tiktu ieviesta videi drošā veidā.

(10) Eiropadomes 2008. gada jūnija sanāksmē Komisija tika aicināta pēc iespējas ātrāk izveidot mehānismu, kas veicinātu dalībvalstu un privātā sektora ieguldījumus, lai nodrošinātu, ka līdz 2015. gadam ir izstrādātas un darbojas līdz pat 12 *CCS* demonstrācijas iekārtas.

(11) Katrs no dažādajiem *CCS* posmiem, proti, CO_2 uztveršana, transportēšana un uzglabāšana, ir atsevišķu izmēģinājuma projektu joma, kuru mērogs ir pārāk mazs, lai tos ieviestu rūpnieciskā izmantošanā. Šie posmi vēl ir jāiekļauj oglekļa uztveršanas un uzglabāšanas kopējā procesā, ir jāsamazina tehnoloģiskās izmaksas un jāapkopo vairāk un labākas zinātniskās atziņas. Tādēļ ir svarīgi, lai Kopiena pēc iespējas ātrāk sāktu īstenot *CCS* demonstrācijas centienus saistībā ar integrētu politiku, tostarp jo īpaši nodrošinot tiesisko regulējumu par CO_2 uzglabāšanu videi drošā veidā, stimulus turpmākai pētniecībai un attīstībai, demonstrācijas projektu īstenošanu un sabiedrības informēšanas pasākumus.

(12) Starptautiskā līmenī juridiskie šķēršļi CO_2 ģeoloģiskai uzglabāšanai ģeoloģiskajos veidojumos zem jūras dibena ir pārvarēti, pieņemot saistītā riska pārvaldības regulējumu saskaņā ar 1996. gada Londonas protokolu, kas pievienots 1972. gada Konvencijai par aizsardzību pret jūras piesārņojumu, ko rada atkritumi vai citas vielas (1996. gada Londonas protokols), un saskaņā ar Konvenciju par Ziemeļaustrumu Atlantijas jūras vides aizsardzību (*OSPAR* konvencija).

(13) 1996. gada Londonas protokola līgumslēdzējas puses 2006. gadā pieņēma grozījumus minētajā protokolā. Šie grozījumi pieļauj un reglamentē CO_2 plūsmu no CO_2 uztveršanas procesiem uzglabāšanu ģeoloģiskos veidojumos zem jūras dibena.

(14) *OSPAR* konvencijas līgumslēdzējas puses 2007. gadā pieņēma grozījumus minētās konvencijas pielikumos, lai atļautu CO_2 uzglabāšanu ģeoloģiskos veidojumos zem jūras dibena, lēmumu, kas nodrošina videi drošu CO_2 plūsmu uzglabāšanu ģeoloģiskos veidojumos, un šā procesa *OSPAR* riska novērtējuma un pārvaldības pamatnostādnes. Tās pieņēma arī lēmumu, kas aizliedz CO_2 ievadīšanu jūras vertikālajā ūdens slānī un uz jūras dibena iespējamo negatīvo seku dēļ.

(15) Kopienas līmenī jau tiek izmantoti daudzi tiesību instrumenti, lai pārvaldītu dažus *CCS* vides riskus, jo īpaši riskus saistībā ar CO_2 uztveršanu un transportēšanu, un tie būtu pēc iespējas jāizmanto.

(16) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/1/EK (2008. gada 15. janvāris) par piesārņojuma integrētu novēršanu un kontroli [1] reglamentē CO_2 savākšanas radītos riskus videi un cilvēku veselībai attiecībā uz noteiktām rūpnieciskām darbībām, un tādējādi tā būtu jāpiemēro arī CO_2 plūsmu uztveršanai ģeoloģiskās uzglabāšanas nolūkā no iekārtām, uz kurām attiecas minētā direktīva.

(17) Padomes Direktīva 85/337/EEK (1985. gada 27. jūlijs) par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu [2] būtu jāattiecina uz CO_2 plūsmu uztveršanu un transportēšanu ģeoloģiskās uzglabāšanas nolūkā. Tā būtu jāpiemēro arī uzglabāšanas vietām saskaņā ar šo direktīvu.

(18) Šī direktīva būtu jāattiecina uz CO_2 ģeoloģisko uzglabāšanu dalībvalstu teritorijā, to ekskluzīvajās ekonomiskajās zonās un kontinentālajā šelfā. Direktīva nebūtu jāpiemēro projektiem, kuru paredzētais uzglabāšanas kopapjoms ir mazāks par 100 kilotonnām un kurus veic, lai pētītu, attīstītu vai testētu jaunus ražojumus un procesus. Šis robežlīmenis būtu piemērots arī citu atbilstošu Kopienas tiesību aktu mērķiem. Būtu jāaizliedz CO_2 uzglabāšana ģeoloģiskos veidojumos ārpus šīs direktīvas teritoriālās piemērošanas jomas un CO_2 uzglabāšana vertikālajā ūdens slānī.

[1] OV L 24, 29.1.2008., 8. lpp.
[2] OV L 175, 5.7.1985., 40. lpp.

(19) Dalībvalstīm būtu jāpatur tiesības noteikt tādus apgabalus savā teritorijā, kuros var izvēlēties uzglabāšanas vietas. Tas ietver dalībvalstu tiesības to teritorijas daļā vai visā teritorijā aizliegt uzglabāšanu vai tiesības par prioritāti izvēlēties jebkādu citu zemes dzīļu izmantojumu, piemēram, ogļūdeņražu ģeoloģisko izpēti, ieguvi un uzglabāšanu vai ūdens nesējslāņu ģeotermālo izmantošanu. Šajā sakarā dalībvalstīm jo īpaši būtu pienācīgi jāapsver citi ar enerģiju saistīti veidi iespējamo uzglabāšanas vietu izmantošanai, tostarp stratēģiskās iespējas nodrošināt dalībvalstu energoapgādes drošību vai attīstīt atjaunojamus enerģijas avotus. Piemērotu uzglabāšanas vietu izvēle ir būtiska, lai nodrošinātu, ka uzglabātais CO_2 tiks pilnīgi un pastāvīgi ietverts. Izvēloties uzglabāšanas vietas, dalībvalstīm pēc iespējas objektīvi un efektīvi būtu jāņem vērā to ģeoloģiskās vides īpatnības, piemēram, seismiskā aktivitāte. Tādēļ vietu drīkst izraudzīties par uzglabāšanas vietu vienīgi tad, ja nav nopietna noplūdes riska un ja nav sagaidāma nozīmīgas ietekmes uz vidi vai veselību rašanās. Tas būtu jānosaka, iespējamo uzglabāšanas kompleksu raksturojot un novērtējot saskaņā ar konkrētām prasībām.

(20) Ogļūdeņražu slāņa atdeves palielināšana (*EHR*) ir ogļūdeņražu ieguves veicināšana, kas notiek papildus tai, kura rodas dabiskā ceļā ar ūdens iesūknēšanu vai citiem līdzekļiem. *EHR* pati par sevi nav iekļauta šīs direktīvas darbības jomā. Tomēr, ja *EHR* izmanto kopā ar CO_2 ģeoloģisko uzglabāšanu, būtu jāpiemēro šīs direktīvas noteikumi par videi drošu CO_2 uzglabāšanu. Šādā gadījumā šīs direktīvas noteikumus par noplūdi nav paredzēts piemērot CO_2 daudzumam, ko izdala virszemes iekārtas un kas nepārsniedz normālam ogļūdeņražu reģenerācijas procesam vajadzīgo daudzumu un neapdraud ģeoloģiskās uzglabāšanas drošību vai nelabvēlīgi neietekmē apkārtējo vidi. Šādām noplūdēm piemēro uzglabāšanas vietu ietveršanu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā [1] un kurā par emisiju noplūdi pieprasīta emisijas kvotu nodošana.

(21) Dalībvalstīm saskaņā ar spēkā esošajiem Kopienas tiesību aktiem būtu jādara sabiedrībai zināma vides informācija par CO_2 ģeoloģisko uzglabāšanu.

(22) Dalībvalstīm, kas plāno savā teritorijā atļaut CO_2 ģeoloģisko uzglabāšanu, būtu jāizvērtē to teritorijā pieejamā uzglabāšanas ietilpība. Komisijai saistībā ar šajā direktīvā paredzēto informācijas apmaiņu būtu jāorganizē informācijas un labās prakses apmaiņa starp šīm dalībvalstīm.

(23) Dalībvalstīm būtu jānosaka, kuros gadījumos vajadzīga izpēte tās informācijas iegūšanai, kas nepieciešama vietas izvēlei. Lai veiktu izpēti, t. i., darbības zemes dzīlēs, būtu jāsaņem atļauja. Dalībvalstīm nav jānosaka piekļuves kritēriji izpētes atļauju piešķiršanas procedūrām, tomēr, ja tās to dara, tām būtu vismaz jānodrošina, ka izpētes atļauju piešķiršanas procedūras ir pieejamas visām struktūrām, kam ir vajadzīgā veiktspēja. Dalībvalstīm būtu jānodrošina arī tas, ka atļaujas tiek piešķirtas, pamatojoties uz objektīviem, publicētiem un nediskriminējošiem kritērijiem. Lai aizsargātu un veicinātu ieguldījumus izpētē, izpētes atļaujas būtu jāpiešķir ierobežota tilpuma apgabalam un uz ierobežotu termiņu, kura laikā atļaujas turētājam būtu ekskluzīvas tiesības izpētīt iespējamo CO_2 uzglabāšanas kompleksu. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka šajā laikā netiek atļautas konfliktējošas darbības kompleksa izmantošanā. Ja pienācīgā termiņā nav veiktas nekādas darbības, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka izpētes atļauju atsauc, lai to varētu piešķirt citām struktūrām.

(24) Uzglabāšanas vietas nedrīkstētu izmantot bez uzglabāšanas atļaujas. Uzglabāšanas atļaujai vajadzētu būt galvenajam instrumentam, kas nodrošina šīs direktīvas būtisko prasību ievērošanu un ģeoloģisko uzglabāšanu videi drošā veidā. Piešķirot uzglabāšanas atļauju, priekšroka attiecībā pret konkurentiem būtu jādod izpētes atļaujas turētājam, jo parasti tas ir veicis būtiskus ieguldījumus.

(25) Šīs direktīvas īstenošanas sākumposmā, lai nodrošinātu konsekvenci šīs direktīvas prasību īstenošanā visā Kopienā, visi uzglabāšanas atļauju iesniegumi pēc saņemšanas būtu jādara pieejami Komisijai. Sākotnējās uzglabāšanas atļaujas būtu jānodod Komisijai, lai tā varētu četros mēnešos pēc atļauju saņemšanas pieņemt atzinumu par sākotnējām atļaujām. Pieņemot lēmumu par atļauju, valstu iestādēm būtu jāņem vērā šis atzinums un jāpamato jebkura atkāpšanās no Komisijas atzinuma. Pārskatam Kopienas līmenī būtu jāpalīdz arī veicināt sabiedrības uzticību *CCS*.

[1] OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp.

(26) Kompetentajai iestādei būtu jāpārskata un, ja nepieciešams, jāatjaunina vai jāatsauc uzglabāšanas atļauja, *inter alia*, ja ir saņemta informācija par noplūdēm vai nozīmīgiem pārkāpumiem vai ja operatoru ziņojumi vai pārbaužu rezultāti liecina par atļaujas nosacījumu pārkāpumiem, vai ja ir saņemta informācija par jebkādu kādu citu gadījumu, kad operators nav izpildījis atļaujas nosacījumus. Pēc atļaujas atsaukšanas kompetentajai iestādei būtu vai nu jāizdod jauna atļauja, vai jāslēdz uzglabāšanas vieta. Līdz tam kompetentajai iestādei būtu jāuzņemas atbildība par uzglabāšanas vietu, tostarp par īpašām juridiskajām saistībām. Radušies izdevumi būtu jāsedz iepriekšējam operatoram.

(27) Ir jāievieš CO_2 plūsmas sastāva ierobežojumi, kas atbilstu galvenajam ģeoloģiskas uzglabāšanas mērķim – nepieļaut CO_2 emisiju nokļūšanu atmosfērā –, par pamatu ņemot riskus, ko piesārņojums varētu radīt transporta un uzglabāšanas tīkla drošībai un aizsargātībai, kā arī videi un cilvēku veselībai. Tādēļ CO_2 plūsmas sastāvs pirms iesūknēšanas un uzglabāšanas būtu jāpārbauda. CO_2 plūsmas sastāvs ir uztveršanas iekārtās notiekošo procesu rezultāts. Pēc tam, kad Direktīvā 85/337/EEK ir ietverts uztveršanas iekārtu reglamentējums, uztveršanas atļauju piešķiršanas procesā ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums. Uztveršanas iekārtu ietveršana Direktīvā 2008/1/EK turpmāk nodrošina arī to, ka ir jāizveido un jāpiemēro labākie pieejamie tehniskie paņēmieni, lai uzlabotu CO_2 plūsmas sastāvu. Turklāt saskaņā ar šo direktīvu uzglabāšanas vietas operatoram CO_2 plūsma būtu jāpieņem un jāiesūknē vienīgi tad, ja ir veikta plūsmas sastāva, tostarp kodīgu vielu, analīze un riska novērtējums, kas liecina, ka CO_2 plūsmas piesārņojuma līmenis atbilst šajā direktīvā minētajiem sastāva kritērijiem.

(28) Monitorings būtiski svarīgs, lai novērtētu, vai iesūknētais CO_2 uzvedas, kā paredzēts, vai novērojama migrācija vai noplūde un vai identificētā noplūde kaitē videi un cilvēku veselībai. Tādēļ dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka operators darbības laikā, pamatojoties uz monitoringa plānu, kas izstrādāts saskaņā ar konkrētām monitoringa prasībām, uzrauga uzglabāšanas kompleksu un iesūknēšanas iekārtas. Plānam būtu jābūt iesniegtam un apstiprinātam kompetentā iestādē. Ja ģeoloģisko uzglabāšanu veic zem jūras dibena, monitorings būtu jāpielāgo īpašiem apstākļiem *CCS* pārvaldībai jūras vidē.

(29) Operatoram, *inter alia*, būtu jāziņo kompetentajai iestādei par monitoringa rezultātiem vismaz reizi gadā. Turklāt, lai nodrošinātu uzglabāšanas vietu izmantošanu saskaņā ar šīs direktīvas prasībām, dalībvalstīm būtu jāizveido inspekciju sistēma.

(30) Ir vajadzīgi noteikumi, kas paredz atbildību, ja, nespējot nodrošināt CO_2 pastāvīgu ietvērumu, tiek nodarīts kaitējums vietējai videi vai klimatam. Atbildību par kaitējumu videi (kaitējums aizsargājamām sugām un dabiskajām dzīvotnēm, ūdenim un augsnei) reglamentē Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/35/EK (2004. gada 21. aprīlis) par atbildību vides jomā attiecībā uz videi nodarītā kaitējuma novēršanu un atlīdzināšanu [1], kura būtu jāattiecina uz uzglabāšanas vietām saskaņā ar šo direktīvu. Atbildību par noplūžu nodarīto kaitējumu klimatam paredz, uzglabāšanas vietas ietverot Direktīvā 2003/87/EK, kurā par emisiju noplūdi pieprasa emisijas kvotu nodošanu. Turklāt šajā direktīvā būtu jānosaka uzglabāšanas vietas operatora pienākums veikt koriģējošos pasākumus noplūžu vai nozīmīgu pārkāpumu gadījumā, pamatojoties uz koriģējošo pasākumu plānu, kurš ir iesniegts un apstiprināts kompetentā valsts iestādē. Ja operators neveic nepieciešamos koriģējošos pasākumus, šie pasākumi būtu jāveic kompetentajai iestādei, un radušās izmaksas tai būtu jāatgūst no operatora.

(31) Ja ir izpildīti attiecīgie atļaujā paredzētie nosacījumi, uzglabāšanas vieta būtu jāslēdz pēc operatora pieprasījuma un ar kompetentās iestādes atļauju vai tad, ja kompetentā iestāde tā nolemj pēc uzglabāšanas atļaujas atsaukšanas.

(32) Kad uzglabāšanas vieta ir slēgta, operatoram būtu jāturpina būt atbildīgam par tās uzturēšanu, monitoringu, kontroli, pārskatiem un koriģējošiem pasākumiem saskaņā ar šīs direktīvas prasībām, pamatojoties uz pēcslēgšanas plānu, kas iesniegts un apstiprināts kompetentajā iestādē, kā arī par visām izrietošajām saistībām saskaņā ar atbilstošiem Kopienas tiesību aktiem, līdz atbildība par uzglabāšanas vietu tiek nodota kompetentajai iestādei.

(33) Ja visi pieejamie pierādījumi liecina par to, ka uzglabātais CO_2 tiks pilnīgi un pastāvīgi ietverts, atbildība par uzglabāšanas vietu, tostarp par īpašām juridiskajām saistībām, būtu jānodod kompetentajai iestādei. Šim nolūkam operatoram būtu jāiesniedz ziņojums kompetentajai iestādei, kura apstiprina atbildības pārņemšanu. Šīs direktīvas īstenošanas sākumposmā, lai nodrošinātu konsekvenci šīs direktīvas prasību īstenošanā visā Kopienā, visi ziņojumi pēc saņemšanas būtu jādara pieejami Komisijai. Sākotnējie apstiprinājuma lēmumi būtu jāiesniedz Komisijai, lai tā četros mēnešos pēc saņemšanas varētu pieņemt atzinumu par sākotnējiem apstiprinājuma lēmumiem. Pieņemot lēmumu par apstiprinājumu, valsts iestādēm būtu jāņem vērā Komisijas atzinums un jāpamato jebkura atkāpšanās no tā. Tāpat kā sākotnējo uzglabāšanas atļauju pārskatam Kopienas līmenī, arī sākotnējo apstiprinājuma lēmumu pārskatam būtu jāpalīdz veicināt sabiedrības uzticību *CCS*.

[1] OV L 143, 30.4.2004., 56. lpp.

(34) Saistības, kas nav reglamentētas šajā direktīvā, Direktīvā 2003/87/EK un Direktīvā 2004/35/EK, jo īpaši attiecībā uz iesūknēšanas posmu, slēgšanu un laiku pēc juridisko saistību nodošanas kompetentajai iestādei, būtu jārisina valsts līmenī.

(35) Pēc atbildības nodošanas monitoringu vajadzētu samazināt līdz tādam līmenim, kas joprojām ļauj konstatēt noplūdes vai nozīmīgus pārkāpumus, bet noplūžu vai nozīmīgu pārkāpumu gadījumā tas būtu atkal jāintensificē. Nevajadzētu būt paredzētai iespējai, ka kompetentā iestāde pēc atbildības pārņemšanas atgūst radušās izmaksas no iepriekšējā operatora, izņemot gadījumus, kad tā ir attiecīgā operatora vaina pirms uzglabāšanas vietas nodošanas.

(36) Lai nodrošinātu to, ka var tikt izpildītas slēgšanas un pēcslēgšanas saistības, saistības, kas izriet no iekļaušanas Direktīvā 2003/87/EK, un no šīs direktīvas izrietošās saistības veikt koriģējošos pasākumus noplūžu vai nozīmīgu pārkāpumu gadījumā, vajadzētu veidot finansiālus uzkrājumus. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka šos finansiālos uzkrājumus finansiāla nodrošinājuma vai cita ekvivalenta veidā veic iespējamais operators, lai tie būtu derīgi un spēkā esoši pirms iesūknēšanas sākšanas.

(37) Valsts iestādēm pēc atbildības nodošanas var nākties segt ar CO_2 uzglabāšanu saistītās izmaksas, piemēram, monitoringa izmaksas. Tādēļ operatoram pirms atbildības nodošanas kompetentajai iestādei būtu jādara pieejams finansiāls ieguldījums saskaņā ar kārtību, kas jānosaka dalībvalstīm. Šim finansiālajam ieguldījumam būt jāsedz vismaz paredzētās monitoringa izmaksas 30 gadu laikposmā. Finansiālā ieguldījuma apjoms būtu jānosaka, pamatojoties uz pamatnostādnēm, kas jāpieņem Komisijai, lai palīdzētu nodrošināt konsekvenci šīs direktīvas prasību īstenošanā Kopienā.

(38) Piekļuve CO_2 transporta tīkliem un uzglabāšanas vietām neatkarīgi no iespējamo lietotāju ģeogrāfiskās atrašanās vietas Eiropas Savienībā varētu būt priekšnosacījums ienākšanai iekšējā elektroenerģijas un siltumenerģijas tirgū vai konkurētspējīgai darbībai šajā tirgū atkarībā no oglekļa un CCS relatīvās cenas. Tādēļ iespējamajiem lietotājiem vajadzētu iegūt šādu piekļuvi. Veidu, kā to veikt, vajadzētu noteikt katrai dalībvalstij, īstenojot taisnīgas, atvērtas un nediskriminējošas piekļuves mērķus un ņemot vērā, *inter alia*, transporta un uzglabāšanas ietilpību, kas ir pieejama vai ko var padarīt pieejamu, kā arī attiecīgās dalībvalsts CO_2 samazināšanas saistību proporciju saskaņā ar starptautiskiem juridiskiem instrumentiem un Kopienas tiesību aktiem, kas paredzēti, lai to sasniegtu, izmantojot CCS. Cauruļvadi CO_2 transportēšanai pēc iespējas būtu jāprojektē tā, lai atvieglotu CO_2 plūsmu piekļuvi, ievērojot pamatotas minimālās sastāva robežvērtības. Dalībvalstīm būtu arī jāizveido domstarpību risināšanas mehānismi, kas ļautu ātri atrisināt domstarpības saistībā ar piekļuvi transporta tīkliem un uzglabāšanas vietām.

(39) Ir nepieciešami noteikumi, lai nodrošinātu, ka CO_2 pārrobežu transportēšanas, pārrobežu uzglabāšanas vietu vai pārobežu uzglabāšanas kompleksu gadījumos iesaistīto dalībvalstu kompetentās iestādes kopīgi izpilda šīs direktīvas prasības un visus pārējos Kopienas tiesību aktus.

(40) Kompetentajai iestādei būtu jāizveido un jāuztur piešķirto uzglabāšanas atļauju un visu slēgto uzglabāšanas vietu un apkārtējo uzglabāšanas kompleksu reģistrs, tostarp to telpiskie plāni, kas kompetentajām iestādēm jāņem vērā atbilstošās plānošanas un atļauju piešķiršanas procedūrās. Par reģistru būtu arī jāziņo Komisijai.

(41) Dalībvalstīm, pamatojoties uz anketām, kuras Komisija sagatavojusi saskaņā ar Padomes Direktīvu 91/692/EEK (1991. gada 23. decembris), ar ko standartizē un racionalizē ziņojumus par to, kā īsteno dažas direktīvas, kas attiecas uz vidi [1], būtu jāiesniedz ziņojumi par šīs direktīvas īstenošanu.

(42) Dalībvalstīm būtu jāpieņem noteikumi par sankcijām, ko piemēro par attiecīgās valsts to noteikumu pārkāpumiem, kuri pieņemti saskaņā ar šo direktīvu. Šīm sankcijām vajadzētu būt iedarbīgām, samērīgām un atturošām.

(43) Šīs direktīvas īstenošanai vajadzīgie pasākumi būtu jāpieņem saskaņā ar Padomes Lēmumu 1999/468/EK (1999. gada 28. jūnijs), ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību [2].

(44) Jo īpaši Komisija būtu jāpilnvaro grozīt pielikumus. Šie pasākumi, kuri ir vispārīgi un kuru mērķis ir grozīt nebūtiskus šīs direktīvas elementus, jāpieņem saskaņā ar Lēmuma 1999/468/EK 5.a pantā paredzēto regulatīvo kontroles procedūru.

(45) Direktīva 85/337/EEK būtu jāgroza, lai iekļautu CO_2 plūsmu uztveršanu un transportēšanu ģeoloģiskās uzglabāšanas nolūkā, kā arī iekļautu uzglabāšanas vietas saskaņā ar šo direktīvu. Direktīva 2004/35/EK būtu jāgroza, lai iekļautu uzglabāšanas vietu darbību saskaņā ar šo direktīvu. Direktīva 2008/1/EK būtu jāgroza, lai iekļautu CO_2 plūsmu uztveršanu ģeoloģiskās uzglabāšanas nolūkā no iekārtām, uz kurām attiecas šī direktīva.

---

[1] OV L 377, 31.12.1991., 48. lpp.

[2] OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.

(46) Šīs direktīvas pieņemšanai būtu jānodrošina augsts vides un cilvēku veselības aizsardzības līmenis pret CO_2 ģeoloģiskās uzglabāšanas riskiem. Tādēļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/12/EK (2006. gada 5. aprīlis) par atkritumiem [1] un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1013/2006 (2006. gada 14. jūnijs) par atkritumu sūtījumiem [2] būtu jāgroza, lai no šo tiesību instrumentu jomas izslēgtu ģeoloģiskās uzglabāšanas nolūkā uztverto un transportēto CO_2. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā [3], arī būtu jāgroza, lai atļautu CO_2 iesūknēšanu sālsūdens nesējslāņos ģeoloģiskai uzglabāšanai. Jebkurai šādai iesūknēšanai piemēro Kopienas tiesību aktu noteikumus par gruntsūdeņu aizsardzību, un tai jānotiek saskaņā ar Direktīvas 2000/60/EK 4. panta 1. punkta b) apakšpunktu un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/118/EK (2006. gada 12. decembris) par gruntsūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu un pasliktināšanos [4].

(47) Pāreja uz zema oglekļa enerģijas ražošanu paredz, ka fosilā kurināmā enerģijas ražošanas gadījumā jauni ieguldījumi tiek veikti tā, lai veicinātu emisiju būtisku samazinājumu. Lai to nodrošinātu, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/80/EK (2001. gada 23. oktobris) par ierobežojumiem attiecībā uz dažu piesārņojošo vielu emisiju gaisā no lielām sadedzināšanas iekārtām [5] būtu jāgroza, nosakot, ka visām noteiktas jaudas sadedzināšanas iekārtām, kurām sākotnējā būvatļauja vai sākotnējā ekspluatācijas atļauja izdota pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā, objektā pietiek telpas ierīcei, kas nepieciešama CO_2 uztveršanai un kompresijai, ja ir pieejamas piemērotas uzglabāšanas vietas, un ka CO_2 transportēšana un turpmāka pielāgošana CO_2 uztveršanai ir tehniski un ekonomiski iespējama. Transportēšanas un turpmākas pielāgošanas ekonomiskās iespējas būtu jānovērtē, ņemot vērā prognozētās izmaksas CO_2 novēršanai konkrētajos vietējos apstākļos turpmākas pielāgošanas gadījumā un CO_2 kvotu prognozētās izmaksas Kopienā. Izmaksu aprēķiniem būtu jāpamatojas uz jaunākajiem pieejamiem faktiem; turklāt būtu jāpārskata tehniskās izvēles iespējas un jāveic nenoteiktību analīze novērtējumu laikā. Kompetentajai iestādei, pamatojoties uz operatora veiktu novērtējumu un citu pieejamu informāciju, būtu jānosaka, vai šie nosacījumi ir izpildīti, jo īpaši attiecībā uz vides un cilvēku veselības aizsardzību.

(48) Komisijai līdz 2015. gada 30. jūnijam būtu jāpārskata šī direktīva, ņemot vērā tās īstenošanas sākotnējā stadijā gūto pieredzi, un jāiesniedz atbilstīgi priekšlikumi tās pārskatīšanai.

(49) Tā kā šīs direktīvas mērķi – proti, tiesiskā regulējuma izveidošanu, lai reglamentētu CCS vides riskus, – nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķas dalībvalstis un mēroga un ietekmes dēļ šo mērķi var labāk sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu, šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.

(50) Saskaņā ar 34. punktu Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu [6] dalībvalstīm ir ieteikts gan savām vajadzībām, gan Kopienas interesēs izstrādāt savas tabulas, kurās pēc iespējas precīzāk atspoguļota atbilstība starp šo direktīvu un tās transponēšanas pasākumiem, un padarīt tās publiski pieejamas.

(51) Šīs direktīvas piemērošana neskar Līguma 87. un 88. pantu,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. NODAĻA

PRIEKŠMETS, DARBĪBAS JOMA UN DEFINĪCIJAS

1. pants

Priekšmets un mērķis

1. Ar šo direktīvu izveido tiesisko regulējumu videi drošai oglekļa dioksīda (CO_2) ģeoloģiskai uzglabāšanai, lai sniegtu ieguldījumu cīņā pret klimata pārmaiņām.

2. Videi drošas CO_2 ģeoloģiskās uzglabāšanas mērķis ir CO_2 pastāvīgs ietvērums tādā veidā, lai tiktu novērsta un, ja tas nav iespējams, pēc iespējas samazināta negatīvā ietekme un jebkāds risks videi un cilvēku veselībai.

2. pants

Darbības joma un aizliegums

1. Šī direktīva attiecas uz CO_2 ģeoloģisko uzglabāšanu dalībvalstu teritorijā, to ekskluzīvajās ekonomikas zonās un kontinentālajos šelfos Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvencijas (*UNCLOS*) nozīmē.

(1) OV L 114, 27.4.2006., 9. lpp. Direktīva 2006/12/EK no 2010. gada 12. decembra ir atcelta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/98/EK (2008. gada 19. novembris) par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu (OV L 312, 22.11.2008., 3. lpp.).

(2) OV L 190, 12.7.2006., 1. lpp.

(3) OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp.

(4) OV L 372, 27.12.2006., 19. lpp.

(5) OV L 309, 27.11.2001., 1. lpp.

(6) OV C 321, 31.12.2003., 1. lpp.

2. Šī direktīva neattiecas uz CO_2 ģeoloģisko uzglabāšanu, kuras kopējais paredzētais apjoms ir mazāks nekā 100 kilotonnu un kuru veic jaunu produktu un procesu pētniecības, izstrādes vai testēšanas vajadzībām.

3. Aizliegts CO_2 uzglabāt uzglabāšanas vietā ar uzglabāšanas kompleksu, kas plešas ārpus 1. punktā minētajām teritorijām.

4. Aizliegts CO_2 uzglabāt vertikālajā ūdens slānī.

3. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

1) "CO_2 ģeoloģiskā uzglabāšana" ir CO_2 plūsmu iesūknēšana un uzglabāšana pazemes ģeoloģiskos veidojumos;

2) "vertikālais ūdens slānis" ir nepārtraukta vertikāla ūdens masa no ūdens virsmas līdz ūdenstilpes dibena nosēdumiem;

3) "uzglabāšanas vieta" ir noteikta tilpuma apgabals ģeoloģiskā veidojumā, ko izmanto CO_2 ģeoloģiskajai uzglabāšanai, un ar to saistītā virsma un iesūknēšanas iekārtas;

4) "ģeoloģiskais veidojums" ir litostratigrāfiska formācija ar skaidri izšķiramiem un kartējamiem iežu slāņiem;

5) "noplūde" ir jebkāda CO_2 izplūde no uzglabāšanas kompleksa;

6) "uzglabāšanas komplekss" ir uzglabāšanas vieta un ap to esošā ģeoloģiskā teritorija, kas var vispārēji ietekmēt uzglabāšanas integritāti un drošību, t. i., sekundārie ietvēruma veidojumi;

7) "hidrauliska vienība" ir hidrauliski savienota poru telpa, kurā spiediena izplatīšanos var izmērīt ar tehniskiem līdzekļiem un kura robežojas ar plūsmas barjerām, piemēram, pārbīdījumiem, tektoniskām sālsalām vai litoloģiskiem norobežojumiem, vai ar attiecīgā veidojuma ķīļveida iespiedumiem iežu slāņos vai tā virszemes izvirzījumiem;

8) "izpēte" ir CO_2 ģeoloģiskai uzglabāšanai paredzēto potenciālo uzglabāšanas kompleksu novērtēšana, izmantojot darbības iekļūšanai zemes dzīlēs, tādas kā urbumu izdarīšana, lai iegūtu ģeoloģisku informāciju par potenciālā uzglabāšanas kompleksa iežu slāņiem, un nepieciešamības gadījumā iesūknēšanas pārbaudes, lai raksturotu uzglabāšanas vietu;

9) "izpētes atļauja" ir rakstisks pamatots lēmums, ar kuru atļauj veikt izpēti un nosaka tās veikšanas nosacījumus un kuru izdod kompetentā iestāde saskaņā ar šīs direktīvas prasībām;

10) "operators" ir fiziska vai juridiska, privāta vai publiska persona, kura vada vai kontrolē uzglabāšanas vietu vai kurai saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir dota noteicoša ekonomiskā ietekme uz uzglabāšanas vietas tehnisko darbību;

11) "uzglabāšanas atļauja" ir rakstisks pamatots lēmums vai lēmumi, ar ko attiecīgajam operatoram atļauj CO_2 ģeoloģisko uzglabāšanu uzglabāšanas vietā un nosaka uzglabāšanas nosacījumus un ko izdod kompetentā iestāde saskaņā ar šīs direktīvas prasībām;

12) "būtiskas pārmaiņas" ir jebkādas pārmaiņas, kuras nav paredzētas uzglabāšanas atļaujā un kurām var būt nozīmīga ietekme uz vidi vai cilvēku veselību;

13) "CO_2 plūsma" ir vielu plūsma, kas rodas CO_2 uztveršanas procesos;

14) "atkritumi" ir vielas, kas definētas kā atkritumi Direktīvas 2006/12/EK 1. panta 1. punkta a) apakšpunktā;

15) "CO_2 strūkla" ir izkliedes procesā esošais CO_2 ģeoloģiskajā veidojumā;

16) "migrācija" ir CO_2 kustība uzglabāšanas kompleksa iekšienē;

17) "nozīmīgs pārkāpums" ir pārkāpums, kas attiecas uz iesūknēšanas vai uzglabāšanas darbībām vai uzglabāšanas kompleksa stāvokli un kas var radīt noplūdes risku vai risku videi vai cilvēku veselībai;

18) "nozīmīgs risks" ir kombinācija, ko veido kaitējuma nodarīšanas iespējamība un šā kaitējuma apmērs, kuru nevar neņemt vērā, neapšaubot šīs direktīvas mērķi attiecībā uz konkrēto uzglabāšanas vietu;

19) "koriģējošie pasākumi" ir pasākumi, kurus veic, lai novērstu nozīmīgus pārkāpumus vai noslēgtu noplūdes, tādējādi novēršot vai apturot CO_2 noplūdi no uzglabāšanas kompleksa;

20) uzglabāšanas vietas "slēgšana" ir uzglabāšanas vietā notiekošās CO_2 iesūknēšanas pilnīga izbeigšana;

21) "pēcslēgšana" ir laikposms pēc uzglabāšanas vietas slēgšanas, tostarp laikposms pēc atbildības nodošanas kompetentajai iestādei;

22) "transporta tīkls" ir cauruļvadu tīkls, tostarp ar to saistītās kompresijas stacijas, ko izmanto CO_2 transportēšanai uz uzglabāšanas vietu.

2. NODAĻA

UZGLABĀŠANAS VIETU IZVĒLE UN IZPĒTES ATĻAUJAS

4. pants

Uzglabāšanas vietu izvēle

1. Dalībvalstis saglabā tiesības noteikt apgabalus, kuros var izvēlēties uzglabāšanas vietas saskaņā ar šīs direktīvas prasībām. Tas ietver dalībvalstu tiesības aizliegt jebkādu uzglabāšanu atsevišķās savas teritorijas daļās vai visā valsts teritorijā.

2. Dalībvalstis, kas ir iecerējušas to teritorijā atļaut CO_2 ģeoloģisko uzglabāšanu, izvērtē to teritorijas attiecīgās daļās vai visā teritorijā pieejamo uzglabāšanas ietilpību, tostarp atļaujot veikt 5. pantā paredzēto izpēti. Komisijai saistībā ar 27. pantā paredzēto informācijas apmaiņu var rīkot šo dalībvalstu informācijas un labās prakses apmaiņu.

3. Ģeoloģiskā veidojuma piemērotību izmantošanai par uzglabāšanas vietu nosaka, noskaidrojot potenciālā uzglabāšanas kompleksa un apkārtējā apgabala raksturlielumus un veicot to novērtējumu saskaņā ar kritērijiem, kas paredzēti I pielikumā.

4. Ģeoloģisku veidojumu par uzglabāšanas vietu var izvēlēties tikai tad, ja saskaņā ar ierosinātajiem izmantošanas nosacījumiem nav nozīmīga noplūdes riska un nav nozīmīga riska videi vai veselībai.

5. pants

Izpētes atļaujas

1. Ja dalībvalstis nosaka, ka ir nepieciešama izpēte, lai savāktu vajadzīgo informāciju vietas izvēlei saskaņā ar 4. pantu, tās nodrošina, ka neviena šāda izpēte nenotiek bez izpētes atļaujas saņemšanas.

Vajadzības gadījumā izpētes atļaujā var iekļaut iesūknēšanas pārbaužu monitoringu.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka izpētes atļauju piešķiršanas procedūra ir pieejama visām struktūrām, kam ir vajadzīgā veiktspēja, un ka atļaujas piešķir vai atsaka, pamatojoties uz objektīviem, publicētiem un nediskriminējošiem kritērijiem.

3. Atļaujas termiņš nepārsniedz laiku, kas ir vajadzīgs tās izpētes veikšanai, kurai tā ir dota. Tomēr dalībvalstis drīkst pagarināt atļaujas derīguma termiņu, ja piešķirtais laiks nav pietiekams, lai pabeigtu attiecīgo izpēti, un ja tā ir jāveic saskaņā ar atļauju. Izpētes atļaujas piešķir ierobežota tilpuma apgabaliem.

4. Izpētes atļaujas turētājam ir ekskluzīvas tiesības izpētīt potenciālo CO_2 uzglabāšanas kompleksu. Dalībvalstis nodrošina, ka šīs atļaujas derīguma laikā netiek atļauta kompleksa izmantošana konfliktējošām darbībām.

3. NODAĻA

UZGLABĀŠANAS ATĻAUJAS

6. pants

Uzglabāšanas atļaujas

1. Dalībvalstis nodrošina, ka nevienu uzglabāšanas vietu neizmanto bez uzglabāšanas atļaujas, ka katrai uzglabāšanas vietai ir tikai viens operators un ka nav atļauta vietu izmantošana konfliktējošām darbībām.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka uzglabāšanas atļauju piešķiršanas procedūras ir pieejamas visām struktūrām, kam ir vajadzīgā veiktspēja, un ka atļaujas piešķir, pamatojoties uz objektīviem, publicētiem un pārskatāmiem kritērijiem.

3. Neskarot šīs direktīvas prasības, priekšroku uzglabāšanas atļauju piešķiršanai attiecīgajā uzglabāšanas vietā dod vietas izpētes atļaujas turētājam ar nosacījumu, ka attiecīgās vietas izpēte ir pabeigta, ka ir ievēroti visi izpētes atļaujā izvirzītie noteikumi un ka uzglabāšanas atļaujas iesniegums ir iesniegts izpētes atļaujas derīguma termiņa laikā. Dalībvalstis nodrošina, ka atļaujas piešķiršanas procedūras laikā kompleksu nedrīkst izmantot konfliktējošām darbībām.

7. pants

Uzglabāšanas atļaujas iesniegumi

Kompetentajai iestādei iesniegtajos uzglabāšanas atļaujas iesniegumos norāda vismaz šādu informāciju:

1) potenciālā operatora vārds/nosaukums un adrese;

2) pierādījumi, ka potenciālais operators ir tehniski kompetents;

3) uzglabāšanas vietas un uzglabāšanas kompleksa raksturojums un uzglabāšanas drošuma novērtējums saskaņā ar 4. panta 3. un 4. punktu;

4) kopējais CO_2 daudzums, ko paredzēts iesūknēt un uzglabāt, kā arī iespējamie avoti un transportēšanas paņēmieni, CO_2 plūsmu sastāvs, iesūknēšanas ātrumi un spiedieni, kā arī iesūknēšanas iekārtu atrašanās vieta;

5) apraksts par pasākumiem nozīmīgu pārkāpumu novēršanai;

6) piedāvātais monitoringa plāns saskaņā ar 13. panta 2. punktu;

7) piedāvātais koriģējošo pasākumu plāns saskaņā ar 16. panta 2. punktu;

8) piedāvātais provizoriskais pēcslēgšanas plāns saskaņā ar 17. panta 3. punktu;

9) informācija, kas sniegta saskaņā ar Direktīvas 85/337/EEK 5. pantu;

10) pierādījumi, ka finansiālais nodrošinājums vai cita līdzvērtīga garantija, kas prasīta 19. pantā, pirms iesūknēšanas sākuma būs derīga un stājusies spēkā.

8. pants

Uzglabāšanas atļaujas izdošanas nosacījumi

Kompetentā iestāde uzglabāšanas atļauju izdod tikai tad, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

1) kompetentā iestāde, pamatojoties uz iesniegumu, kas iesniegts saskaņā ar 7. pantu, un jebkuru citu attiecīgu informāciju, ir pārliecinājusies, ka:

   a) ir izpildītas visas attiecīgās šīs direktīvas un citu attiecīgo Kopienas tiesību aktu prasības;

   b) operators ir finansiāli stabilā situācijā un tehniski kompetents un tam var uzticēt uzglabāšanas vietas izmantošanu un uzraudzību, un ir nodrošināta operatora un visu darbinieku profesionālā un tehniskā sagatavotība un mācības;

   c) ja tas attiecas uz vairāk nekā vienu uzglabāšanas vietu tajā pašā hidrauliskajā vienībā – iespējamā spiedienu mijiedarbība ir tāda, ka abas vietas vienlaikus var izpildīt šīs direktīvas prasības;

2) kompetentā iestāde ir apsvērusi jebkādus Komisijas atzinumus par sākotnējo atļauju, kura izsniegta saskaņā ar 10. pantu.

9. pants

Uzglabāšanas atļaujā norādāmā informācija

Atļaujā norāda vismaz šādu informāciju:

1) operatora nosaukums un adrese;

2) precīza uzglabāšanas vietas un uzglabāšanas kompleksa atrašanās vieta un robežas un informācija par hidraulisko vienību;

3) uzglabāšanas darbībai izvirzītās prasības, kopīgais CO_2 daudzums, ko atļauts ģeoloģiski uzglabāt, kolektorslāņa spiediena robežvērtības un maksimāli pieļaujamie iesūknēšanas ātrumi un spiedieni;

4) prasības CO_2 plūsmas sastāvam un CO_2 plūsmas pieņemšanas procedūrai saskaņā ar 12. pantu un, vajadzības gadījumā, papildu prasības iesūknēšanai un uzglabāšanai, jo īpaši – lai nepieļautu nozīmīgus pārkāpumus;

5) apstiprinātais monitoringa plāns, pienākums īstenot šo plānu un prasības tā atjauninašanai saskaņā ar 13. pantu, kā arī prasības pārskatu sniegšanai saskaņā ar 14. pantu;

6) prasība ziņot kompetentajai iestādei par noplūdēm vai nozīmīgiem pārkāpumiem, apstiprināts koriģējošo pasākumu plāns un pienākums īstenot koriģējošo pasākumu plānu noplūžu vai nozīmīgu pārkāpumu gadījumā saskaņā ar 16. pantu;

7) slēgšanas nosacījumi un apstiprināts provizorisks pēcslēgšanas pasākumu plāns, kas minēts 17. pantā;

8) noteikumi par uzglabāšanas atļaujas satura izmaiņām, pārskatīšanu, atjauninašanu un atsaukšanu saskaņā ar 11. pantu;

9) prasība izveidot un uzturēt finansiālo nodrošinājumu vai citu līdzvērtīgu garantiju saskaņā ar 19. pantu.

10. pants

Sākotnējo uzglabāšanas atļauju pārskatīšana Komisijā

1. Dalībvalstis viena mēneša laikā pēc atļauju iesniegumu saņemšanas dara tos pieejamus Komisijai. Tās arī dara pieejamus citus saistītus materiālus, kas kompetentajai iestādei jāņem vērā, pieņemot lēmumu par uzglabāšanas atļaujas piešķiršanu. Tās informē Komisiju par visām sākotnējām uzglabāšanas atļaujām un jebkuriem citiem materiāliem, kas ņemti vērā, pieņemot sākotnējo lēmumu. Četros mēnešos pēc sākotnējo uzglabāšanas atļauju saņemšanas Komisija var sniegt nesaistošu atzinumu par to. Ja Komisija pieņem lēmumu nesniegt atzinumu, tā informē attiecīgo dalībvalsti mēneša laikā pēc sākotnējo atļauju iesniegšanas un norāda savus apsvērumus.

2. Kompetentā iestāde paziņo Komisijai galīgo lēmumu un, ja lēmums atšķiras no Komisijas atzinuma, tā pamatojumu.

11. pants

Uzglabāšanas atļauju satura izmaiņas, pārskatīšana, atjauninašana un atsaukšana

1. Operators kompetentajai iestādei dara zināmas visas izmaiņas, kas ir plānotas uzglabāšanas vietas izmantošanā, arī izmaiņas, kas attiecas uz operatoru. Vajadzības gadījumā kompetentā iestāde atjaunina uzglabāšanas atļauju vai atļaujas nosacījumus.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka būtiskas izmaiņas neievieš, ja nav izdota jauna vai atjaunināta uzglabāšanas atļauja saskaņā ar šo direktīvu. Šādos gadījumos piemēro Direktīvas 85/337/EEK II pielikuma 13. punkta pirmo ievilkumu.

3. Kompetentā iestāde pārskata un vajadzības gadījumā atjaunina vai izmanto galējo līdzekli – atsauc uzglabāšanas atļauju:

a) ja saskaņā ar 16. panta 1. punktu tā ir saņēmusi informāciju vai tai ir paziņots par jebkādām noplūdēm vai nozīmīgiem pārkāpumiem;

b) ja ziņojumi, kas iesniegti saskaņā ar 14. pantu, vai vides inspekcijas, kas veiktas saskaņā ar 15. pantu, liecina, ka uzglabāšanas vieta neatbilst atļaujas nosacījumiem vai ka pastāv noplūžu vai nozīmīgu pārkāpumu risks;

c) ja tās rīcībā ir jebkāda cita informācija par to, ka operators neievēro atļaujas nosacījumus;

d) ja tas izrādās vajadzīgs saskaņā ar jaunākajām zinātnes atziņām un tehnoloģijas progresu; vai

e) neskarot a) līdz d) apakšpunktu, piecus gadus pēc atļaujas izdošanas un pēc tam ik pēc 10 gadiem.

4. Pēc tam, kad atļauja ir tikusi atsaukta saskaņā ar 3. punktu, kompetentā iestāde vai nu izdod jaunu uzglabāšanas atļauju, vai slēdz glabāšanas vietu saskaņā ar 17. panta 1. punkta c) apakšpunktu. Kamēr nav izdota jauna uzglabāšanas atļauja, kompetentā iestāde uz laiku pārņem visus juridiskos pienākumus, kas saistīti ar pieņemšanas kritērijiem, ja kompetentā iestāde nolemj turpināt CO_2 iesūknēšanu, monitoringu un koriģējošos pasākumus atbilstīgi šajā direktīvā izklāstītajām prasībām, kvotu nodošanu noplūdes gadījumos atbilstīgi Direktīvai 2003/87/EK un profilaktiskās un koriģējošās darbības atbilstīgi Direktīvas 2004/35/EK 5. panta 1. punktam un 6. panta 1. punktam. Kompetentā iestāde atgūst visas radušās izmaksas no iepriekšējā operatora, tostarp izmantojot 19. pantā minēto finansiālo nodrošinājumu. Ja uzglabāšanas vietu slēdz atbilstīgi 17. panta 1. punkta c) apakšpunktam, piemēro 17. panta 4. punktu.

4. NODAĻA

DARBĪBA, SLĒGŠANA UN PĒCSLĒGŠANAS PIENĀKUMI

12. pants

CO_2 plūsmas pieņemšanas kritēriji un procedūra

1. CO_2 plūsma gandrīz pilnībā sastāv no oglekļa dioksīda. Tādēļ ir aizliegts pievienot atkritumus vai citas vielas, lai apglabātu šos atkritumus vai citas vielas. CO_2 plūsmā tomēr var būt nejauši iekļuvušas vielas, kas radušās CO_2 avotā, uztveršanas vai iesūknēšanas procesā, un kontrastvielas, kas pievienotas, lai ar to palīdzību veiktu monitoringu un pārbaudītu CO_2 migrāciju. Visu nejauši iekļuvušu un pievienotu vielu koncentrācijai jābūt zemākai par līmeni, kas:

a) apdraudētu uzglabāšanas vietas integritāti vai attiecīgo transporta infrastruktūru;

b) radītu nozīmīgu risku videi vai cilvēku veselībai; vai

c) neatbilstu attiecīgo Kopienas tiesību aktu prasībām.

2. Komisija vajadzības gadījumā pieņem vadlīnijas, kas palīdzētu noteikt katrā atsevišķā gadījumā piemērojamos noteikumus, lai ņemtu vērā 1. punktā izklāstītos kritērijus.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka operators:

a) CO_2 plūsmas pieņem un iesūknē vienīgi tad, ja ir veikta plūsmu sastāva, tostarp kodīgu vielu, analīze un riska novērtējums un ja veiktais riska novērtējums liecina, ka piesārņojuma līmenis atbilst 1. punktā minētajiem nosacījumiem;

b) reģistrē saņemto un iesūknēto CO_2 plūsmu daudzumus un īpašības, tostarp norādot šo plūsmu sastāvu.

13. pants

Monitorings

1. Dalībvalstis nodrošina, ka operators veic iesūknēšanas iekārtu, uzglabāšanas kompleksa (tostarp, ja iespējams, CO_2 strūklas) un, ja nepieciešams, apkārtējās vides monitoringu, lai:

a) salīdzinātu faktisko un modelēto CO_2 un veidojumos esošā ūdens uzvedību uzglabāšanas vietā;

b) konstatētu nozīmīgus pārkāpumus;

c) konstatētu CO_2 migrāciju;

d) konstatētu CO_2 noplūdi;

e) konstatētu nozīmīgu nelabvēlīgu ietekmi uz apkārtējo vidi, tostarp jo īpaši uz dzeramo ūdeni, iedzīvotājiem vai apkārtējās biosfēras izmantotājiem;

f) novērtētu jebkādu koriģējošo pasākumu efektivitāti, kas veikti saskaņā ar 16. pantu;

g) atjauninātu kompleksa īstermiņa un ilgtermiņa drošuma un integritātes novērtējumu, tostarp novērtējot, vai uzglabātais CO_2 tiks pilnīgi un pastāvīgi ietverts.

2. Monitoringa pamatā ir monitoringa plāns, kuru operators izstrādā atbilstoši II pielikuma prasībām, tostarp iekļaujot informāciju par monitoringu saskaņā ar vadlīnijām, kas izstrādātas atbilstoši Direktīvas 2003/87/EK 14. pantam un 23. panta 2. punktam, un kurš iesniegts un apstiprināts kompetentajā iestādē saskaņā ar šīs direktīvas 7. panta 6. punktu un 9. panta 5. punktu. Plānu atjaunina saskaņā ar II pielikumā izklāstītajām prasībām un jebkurā gadījumā ik pēc pieciem gadiem, lai ņemtu vērā izmaiņas noplūdes riska novērtējumā, izmaiņas novērtējumā par risku videi un cilvēku veselībai, jaunas zinātnes atziņas un labākās pieejamās tehnoloģijas uzlabojumus. Atjauninātos plānus atkārtoti iesniedz kompetentajai iestādei apstiprināšanai.

14. pants

Operatora sniegtie pārskati

Saskaņā ar kompetentās iestādes noteiktu grafiku un jebkurā gadījumā vismaz reizi gadā operators iesniedz kompetentajai iestādei:

1) visus saskaņā ar 13. pantu veiktā monitoringa rezultātus attiecīgajā pārskata posmā, tostarp informāciju par izmantoto monitoringa tehnoloģiju;

2) datus par pārskata periodā saņemto un iesūknēto, saskaņā ar 12. panta 3. punkta b) apakšpunktu reģistrēto CO_2 plūsmu apjomu un raksturojumu, tostarp plūsmu sastāvu;

3) pierādījumus par finansiālā nodrošinājuma sniegšanu un uzturēšanu saskaņā ar 19. pantu un 9. panta 9. punktu;

4) jebkādu citu informāciju, ko kompetentā iestāde uzskata par būtisku, lai novērtētu atbilstību uzglabāšanas atļaujas nosacījumiem un paplašinātu zināšanas par CO_2 uzvedību uzglabāšanas vietā.

15. pants

Inspekcijas

1. Dalībvalstis nodrošina, ka kompetentās iestādes organizē kārtējo un ārpuskārtas inspekciju sistēmu visos uzglabāšanas kompleksos, kuri ietilpst šīs direktīvas darbības jomā, lai pārbaudītu un veicinātu atbilstību direktīvas prasībām un uzraudzītu ietekmi uz vidi un cilvēku veselību.

2. Inspekcijās būtu jāiekļauj tādas darbības kā uzglabāšanas kompleksa apmeklēšana, tostarp iesūknēšanas iekārtu apmeklēšana, operatora veikto iesūknēšanas un monitoringa darbību novērtēšana un visu attiecīgo operatora ierakstu pārbaudīšana.

3. Kārtējās inspekcijas veic vismaz reizi gadā un tās turpina trīs gadus pēc slēgšanas un reizi piecos gados, līdz atbildība ir nodota kompetentajai iestādei. Tajās pārbauda attiecīgās iesūknēšanas un monitoringa iekārtas, kā arī visu veidu ietekmi, ko uzglabāšanas komplekss atstāj uz vidi un cilvēku veselību.

4. Ārpuskārtas inspekcijas veic:

a) ja kompetentā iestāde ir saņēmusi informāciju vai ir brīdināta par noplūdēm vai nozīmīgiem pārkāpumiem saskaņā ar 16. panta. 1. punktu;

b) ja pārskatos, kas iesniegti saskaņā ar 14. pantu, ir atklājusies nepietiekama atbilstība atļaujas nosacījumiem;

c) lai izmeklētu nopietnas ar vidi vai cilvēku veselību saistītas sūdzības;

d) citos gadījumos, kad kompetentā iestāda uzskata to par vajadzīgu.

5. Pēc katras inspekcijas kompetentā iestāde sagatavo ziņojumu par inspekcijas rezultātiem. Ziņojumā izvērtē atbilstību šīs direktīvas prasībām un norāda, vai nepieciešamas turpmākas darbības. Ziņojumu nosūta attiecīgajam operatoram, un tas kļūst publiski pieejams divus mēnešus pēc inspekcijas veikšanas saskaņā ar spēkā esošajiem Kopienas tiesību aktiem.

16. pants

Pasākumi noplūžu vai nozīmīgu pārkāpumu gadījumā

1. Dalībvalstis nodrošina, ka noplūžu vai nozīmīgu pārkāpumu gadījumā operators par tiem nekavējoties ziņo kompetentajai iestādei un veic vajadzīgos koriģējošos pasākumus, tostarp tos, kas saistīti ar cilvēku veselības aizsardzību. Noplūžu un nozīmīgu pārkāpumu, kas var izraisīt noplūdes, gadījumā operators arī informē kompetento iestādi saskaņā ar Direktīvu 2003/87/EK.

2. Koriģējošos pasākumus, kas minēti 1. punktā, veic, vismaz pamatojoties uz koriģējošo pasākumu plānu, kurš iesniegts kompetentajai iestādei un kuru tā apstiprinājusi saskaņā ar 7. panta 7. punktu un 9. panta 6. punktu.

3. Kompetentā iestāde jebkurā laikā var pieprasīt, lai operators veiktu vajadzīgos koriģējošos pasākumus, kā arī ar cilvēku veselības aizsardzību saistītus pasākumus. Tādi pasākumi var papildināt koriģējošo pasākumu plānā noteiktos vai arī atšķirties no tiem. Tāpat kompetentā iestāde var jebkurā laikā pati veikt koriģējošos pasākumus.

4. Ja operators neveic vajadzīgos koriģējošos pasākumus, tos veic kompetentā iestāde.

5. Kompetentā iestāde atgūst no operatora izmaksas, kas radušās saistībā ar 3. un 4. punktā minētajiem pasākumiem, tostarp izmantojot saskaņā ar 19. pantu sniegto finansiālo nodrošinājumu.

17. pants

Slēgšanas un pēcslēgšanas pienākumi

1. Uzglabāšanas vietu slēdz:

a) ja ir izpildīti attiecīgie nosacījumi, kas paredzēti atļaujā;

b) pēc operatora pamatota pieprasījuma un pēc kompetentās iestādes atļaujas saņemšanas; vai

c) ja tā izlemj kompetentā iestāde pēc uzglabāšanas atļaujas atsaukšanas saskaņā ar 11. panta 3. punktu.

2. Pēc tam, kad uzglabāšanas vieta ir slēgta saskaņā ar 1. punkta a) vai b) apakšpunktu, operators joprojām ir atbildīgs par tās monitoringu, pārskatiem un koriģējošajiem pasākumiem saskaņā ar šajā direktīvā paredzētajām prasībām un par visām saistībām attiecībā uz kvotu nodošanu noplūžu gadījumā saskaņā ar Direktīvu 2003/87/EK un par profilaktiskām un koriģējošām darbībām saskaņā ar Direktīvas 2004/35/EK 5. līdz 8. pantu, kamēr vien atbildība par uzglabāšanas vietu netiek nodota kompetentajai iestādei saskaņā ar šīs direktīvas 18. panta 1. līdz 5. punktu. Tāpat operators ir atbildīgs par uzglabāšanas vietas noslēgšanu un iesūknēšanas iekārtu demontāžu.

3. Pienākumus, kas minēti 2. punktā, izpilda, pamatojoties uz pēcslēgšanas plānu, kuru operators izstrādā, ievērojot labo praksi un II pielikuma prasības. Provizorisku pēcslēgšanas plānu iesniedz kompetentajai iestādei, lai saņemtu tās apstiprinājumu, saskaņā ar 7. panta 8. punktu un 9. panta 7. punktu. Pirms uzglabāšanas vietas slēgšanas saskaņā ar šā panta 1. punkta a) vai b) apakšpunktu provizorisko pēcslēgšanas plānu:

a) atjaunina pēc vajadzības, ņemot vērā riska analīzi, labo praksi un tehnoloģiskos uzlabojumus;

b) iesniedz kompetentajai iestādei apstiprināšanai; un

c) apstiprina kompetentajā iestādē kā galīgo pēcslēgšanas plānu.

4. Pēc tam, kad uzglabāšanas vieta ir slēgta saskaņā ar 1. punkta c) apakšpunktu, kompetentā iestāde ir atbildīga par monitoringu un koriģējošajiem pasākumiem atbilstīgi šajā direktīvā izklāstītajām prasībām, kā arī par visām saistībām attiecībā uz kvotu nodošanu noplūžu gadījumā saskaņā ar Direktīvu 2003/87/EK un par profilaktiskām un koriģējošām darbībām saskaņā ar Direktīvas 2004/35/EK 5. panta 1. punktu un 6. panta 1. punktu. Šajā direktīvā norādītās pēcslēgšanas prasības pilda kompetentā iestāde, pamatojoties uz provizorisku pēcslēgšanas plānu, kas ir minēts šā panta 3. punktā un ko atjaunina pēc vajadzības.

5. Kompetentā iestāde atgūst no operatora izmaksas, kas radušās saistībā ar 4. punktā minētajiem pasākumiem, tostarp izmantojot saskaņā ar 19. pantu sniegto finansiālo nodrošinājumu.

18. pants

Atbildības nodošana

1. Ja uzglabāšanas vieta ir slēgta saskaņā ar 17. panta 1. punkta a) vai b) apakšpunktu, visus juridiskos pienākumus saistībā ar monitoringa un koriģējošajiem pasākumiem atbilstīgi šajā direktīvā izklāstītajām prasībām, kvotu nodošanu noplūžu gadījumos atbilstīgi Direktīvai 2003/87/EK un profilaktiskām un koriģējošām darbībām atbilstīgi Direktīvas 2004/35/EK 5. panta 1. punktam un 6. panta 1. punktam nodod kompetentajai iestādei pēc tās iniciatīvas vai pēc operatora pieprasījuma, ja ir izpildīti šādi noteikumi:

a) visi pieejamie pierādījumi liecina, ka uzglabātais CO_2 tiks pilnīgi un pastāvīgi ietverts;

b) minimālais termiņš, ko nosaka kompetentā iestāde, ir pagājis. Šis minimālais termiņš nav mazāks par 20 gadiem, izņemot gadījumu, ja kompetentā iestāde ir pārliecināta, ka a) apakšpunktā minētais kritērijs tiek izpildīts pirms šā termiņa beigām;

c) ir izpildītas 20. pantā minētās finansiālās saistības;

d) uzglabāšanas vieta ir noslēgta un iesūknēšanas iekārtas ir demontētas.

2. Operators sagatavo ziņojumu, kurā dokumentē, ka ir izpildīti 1. punkta a) apakšpunktā minētie noteikumi, un iesniedz to kompetentajai iestādei, lai tā apstiprina atbildības nodošanu. Ziņojums apliecina vismaz to, ka:

a) iesūknētā CO_2 faktiskā uzvedība atbilst modelētajai uzvedībai;

b) nav nekādas noplūdes;

c) uzglabāšanas vietā pamazām iestājas ilgtermiņa stabilitāte.

Komisija var pieņemt vadlīnijas par to, kā izvērtēt šā punkta pirmās daļas a), b) un c) apakšpunktā minētos elementus, izceļot jebkādas norādes uz tehniskiem kritērijiem saistībā ar 1. punkta b) apakšpunktā minēto minimālo laikposmu noteikšanu.

3. Kad kompetentā iestāde ir pārliecinājusies, ka 1. punkta a) un b) apakšpunktā minētie nosacījumi ir izpildīti, tā sagatavo sākotnējo lēmumu atbildības nodošanas apstiprināšanai. Sākotnējā lēmumā norāda metodi, ko lieto, lai noteiktu, vai 1. punkta d) apakšpunktā minētie nosacījumi, kā arī visas atjauninātās prasības uzglabāšanas vietas noslēgšanai un iesūknēšanas iekārtu demontāžai ir izpildītas.

Ja kompetentā iestāde uzskata, ka 1. punkta a) un b) apakšpunktā minētie nosacījumi nav izpildīti, tā informē operatoru par saviem apsvērumiem.

4. Dalībvalstis 2. punktā minētos ziņojumus dara pieejamus Komisijai viena mēneša laikā pēc saņemšanas. Tās dara pieejamus arī citus saistītus materiālus, ko kompetentā iestāde ņem vērā, sagatavojot sākotnējo lēmumu par atbildības nodošanas apstiprināšanu. Tās paziņo Komisijai par visiem sākotnējiem lēmumiem par atbildības nodošanas apstiprināšanu, kurus kompetentā iestāde sagatavojusi saskaņā ar 3. punktu, tostarp par citiem materiāliem, kurus kompetentā iestāde izskatījusi pirms lēmuma pieņemšanas. Četros mēnešos pēc sākotnējā lēmuma saņemšanas Komisija par to var sniegt nesaistošu atzinumu. Ja Komisija pieņem lēmumu nesniegt atzinumu, tā viena mēneša laikā no sākotnējā lēmuma iesniegšanas par to informē dalībvalsti un norāda pamatojumu šādam lēmumam.

5. Kad kompetentā iestāde ir pārliecinājusies, ka 1. punkta a) līdz d) apakšpunktā minētie nosacījumi ir izpildīti, tā pieņem galīgo lēmumu un paziņo šo lēmumu operatoram. Kompetentā iestāde galīgo lēmumu paziņo arī Komisijai, sniedzot pamatojumu, ja lēmums atšķiras no Komisijas atzinuma.

6. Pēc atbildības nodošanas izbeidz 15. panta 3. punktā paredzētās kārtējās pārbaudes, un monitorings var tikt samazināts tiktāl, lai varētu konstatēt noplūdes vai nozīmīgus pārkāpumus. Ja konstatē noplūdes vai nozīmīgus pārkāpumus, monitoringu pēc vajadzības pastiprina, lai izvērtētu problēmas nopietnību un koriģējošo pasākumu efektivitāti.

7. Gadījumos, ja konstatēta operatora vaina, tostarp gadījumos, ja iesniegti nepilnīgi dati, slēpta būtiska informācija, konstatēta nolaidība, tīša krāpšana vai nav ievērota pienācīga rūpība, kompetentā iestāde no iepriekšējā operatora piedzen izmaksas, kas radušās pēc atbildības nodošanas. Neskarot 20. pantu, pēc atbildības nodošanas turpmāka izmaksu piedziņa vairs nenotiek.

8. Ja uzglabāšanas vieta ir slēgta saskaņā ar 17. panta 1. punkta c) apakšpunktu, atbildības nodošanu uzskata par veiktu, tiklīdz visi pieejamie pierādījumi liecina par to, ka uzglabātais CO_2 tiks pilnīgi un pastāvīgi ietverts, un tiklīdz uzglabāšanas vieta ir noslēgta un iesūknēšanas iekārtas demontētas.

19. pants

Finanšu nodrošinājums

1. Dalībvalstis nodrošina, ka saskaņā ar kārtību, par ko lēmums jāpieņem dalībvalstīm, potenciālais operators kā daļu no uzglabāšanas atļaujas pieteikuma iesniedz pierādījumu, ka viņam ir attiecīgs uzkrājums, piemēram, finanšu nodrošinājums vai cita līdzvērtīga garantija. To dara, lai nodrošinātu, ka var tikt izpildīti visi pienākumi, kas izriet no saskaņā ar šo direktīvu izsniegtas uzglabāšanas atļaujas, tostarp slēgšanas un pēcslēgšanas prasības, kā arī jebkādi citi pienākumi, kas izriet no uzglabāšanas vietas iekļaušanas Direktīvā 2003/87/EK. Minētais finanšu nodrošinājums ir derīgs un ir spēkā, pirms sāk iesūknēšanu.

2. Finanšu nodrošinājumu regulāri koriģē, lai ņemtu vērā pārmaiņas noplūdes riska novērtējumā un paredzamajās izmaksās saistībā ar visiem pienākumiem, kas izriet no saskaņā ar šo direktīvu izsniegtas uzglabāšanas atļaujas, kā arī ar jebkādiem citiem pienākumiem, kas izriet no uzglabāšanas vietas iekļaušanas Direktīvā 2003/87/EK.

3. Finanšu nodrošinājums vai cita līdzvērtīga garantija, kas minēta 1. punktā, paliek derīga un ir spēkā:

a) pēc tam, kad uzglabāšanas vieta ir slēgta saskaņā ar 17. panta 1. punkta a) vai b) apakšpunktu – līdz atbildību par uzglabāšanas vietu nodod kompetentajai iestādei saskaņā ar 18. panta 1. līdz 5. punktu;

b) pēc uzglabāšanas atļaujas atsaukšanas saskaņā ar 11. panta 3. punktu:

   i) līdz izdod jaunu uzglabāšanas atļauju;

   ii) ja uzglabāšanas vieta ir slēgta saskaņā ar 17. panta 1. punkta c) apakšpunktu – līdz atbildības nodošanai saskaņā ar 18. panta 8. punktu ar nosacījumu, ka ir izpildītas 20. pantā minētās finansiālās saistības.

20. pants

Finanšu mehānisms

1. Dalībvalstis nodrošina, ka operators, pamatojoties uz kārtību, par ko lemj dalībvalstis, nodrošina finansiālu ieguldījumu, kas pieejams kompetentajai iestādei, pirms notikusi atbildības nodošana saskaņā ar 18. pantu. Operatora finansiālajā ieguldījumā ņem vērā I pielikumā minētos kritērijus un – saistībā ar CO_2 uzglabāšanas vēsturi – elementus, kas attiecas uz pienākumu noteikšanu pēc nodošanas, un šis ieguldījums sedz vismaz monitoringa izmaksas par 30 gadu laikposmu. Šo finansiālo ieguldījumu var izmantot, lai pēc atbildības nodošanas segtu kompetentās iestādes izmaksas nolūkā nodrošināt CO_2 pilnīgu un pastāvīgu ietvērumu ģeoloģiskās uzglabāšanas vietās pēc atbildības nodošanas.

2. Komisija var pieņemt vadlīnijas, ko izstrādā, apspriežoties ar dalībvalstīm, lai novērtētu 1. punktā minētās izmaksas ar mērķi operatoriem nodrošināt situācijas pārredzamību un paredzamību.

5. NODAĻA

TREŠO PERSONU PIEKĻUVE

21. pants

Piekļuve transporta tīklam un uzglabāšanas vietām

1. Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu potenciālajiem lietotājiem iespēju piekļūt transporta tīkliem un uzglabāšanas vietām, lai ģeoloģiski uzglabātu saražoto un uztverto CO_2 saskaņā ar 2., 3. un 4. punktu.

2. Dalībvalsts izlemj, kā pārredzamā un nediskriminējošā veidā nodrošināt 1. punktā minēto piekļuvi. Dalībvalsts cenšas nodrošināt taisnīgu un atvērtu piekļuvi, ņemot vērā:

a) uzglabāšanas ietilpību, kas ir pieejama vai pamatoti var tikt izbrīvēta saskaņā ar 4. pantu noteiktajos apgabalos, kā arī transportēšanas iespējas, kas ir pieejamas vai pamatoti var tik nodrošinātas;

b) dalībvalsts CO_2 samazināšanas saistību apjomu saskaņā ar starptautiskiem tiesību instrumentiem un Kopienas tiesību aktiem, kuru valsts vēlas izpildīt, izmantojot CO_2 uztveršanu un ģeoloģisku uzglabāšanu;

c) vajadzību liegt piekļuvi, ja pastāv tehnisko specifikāciju nesakritība, kuru pamatoti nav iespējams novērst;

d) vajadzību ņemt vērā uzglabāšanas vietas vai transporta tīkla īpašnieka vai operatora pienācīgi pamatotās vajadzības un visu pārējo personu intereses, kas izmanto šīs uzglabāšanas vietas vai tīklu, vai attiecīgās pārstrādes vai apstrādes vietas, kas varētu tikt ietekmētas.

3. Transporta tīklu operatori un uzglabāšanas vietu operatori var liegt piekļuvi jaudas trūkuma dēļ. Katrs atteikums ir pienācīgi jāpamato.

4. Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka operators, kas atsaka piekļuvi, pamatojot to ar jaudas vai savienojuma trūkumu, veic visus nepieciešamos uzlabojumus, ja tas ir ekonomiski izdevīgi vai ja potenciālais klients ir gatavs par to maksāt, ar noteikumu, ka tas neatstās nelabvēlīgu ietekmi uz videi drošu CO_2 transportēšanu un ģeoloģisko uzglabāšanu.

22. pants

Strīdu izšķiršana

1. Dalībvalstis izveido strīdu izšķiršanas procedūru, tostarp iestādi, kas nav saistīta ne ar vienu no pusēm un var piekļūt visai attiecīgajai informācijai, lai strīdu par piekļuvi transporta tīkliem un uzglabāšanas vietām varētu ātri izšķirt, ņemot vērā 21. panta 2. punktā minētos kritērijus un pušu skaitu, kas var būt iesaistītas pārrunās par šādu piekļuvi.

2. Ja rodas pārrobežu strīdi, piemēro tās dalībvalsts strīdu izšķiršanas procedūru, kuras jurisdikcijā atrodas transporta tīkls vai uzglabāšanas vieta, kurai liegta piekļuve. Ja pārrobežu strīdu gadījumā transporta tīkls vai uzglabāšanas vieta ir vairāku dalībvalstu jurisdikcijā, attiecīgās dalībvalstis apspriežas savā starpā, lai nodrošinātu šīs direktīvas vienādu piemērošanu.

6. NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

23. pants

Kompetentā iestāde

Dalībvalstis izveido vai norīko kompetento iestādi vai iestādes, kuras ir atbildīgas par šajā direktīvā noteikto pienākumu izpildi. Ja norīko vairāk nekā vienu kompetento iestādi, dalībvalstis nosaka kārtību, kā koordinēt darbu, ko minētās iestādes veic saskaņā ar šo direktīvu.

24. pants

Pārrobežu sadarbība

Ja CO_2 transportē pāri robežai, tiek izmantotas pārrobežu uzglabāšanas vietas vai pārrobežu uzglabāšanas kompleksi, iesaistīto dalībvalstu kompetentās iestādes kopīgi izpilda prasības, kas noteiktas šajā direktīvā un citos attiecīgajos Kopienas tiesību aktos.

25. pants

Reģistri

1. Kompetentā iestāde izveido un uztur:

a) piešķirto uzglabāšanas atļauju reģistru; un

b) pastāvīgu visu slēgto uzglabāšanas vietu un apkārtējo uzglabāšanas kompleksu reģistru, tajā iekļaujot arī to kartes un telpiskos plānus un pieejamo informāciju, kas ir lietderīga, lai izvērtētu, vai CO_2 tiks pilnīgi un pastāvīgi ietverts.

2. Kompetentā valsts iestāde 1. punktā minēto reģistru datus ņem vērā attiecīgajās plānošanas procedūrās, kā arī izdodot atļaujas jebkādai darbībai, kura var ietekmēt CO_2 ģeoloģisko uzglabāšanu vai kuru var ietekmēt CO_2 ģeoloģiskā uzglabāšana reģistrā iekļautajās uzglabāšanas vietās.

26. pants

Informācija sabiedrībai

Dalībvalstis saskaņā ar spēkā esošajiem Kopienas tiesību aktiem dara sabiedrībai zināmu vides informāciju par CO_2 ģeoloģisko uzglabāšanu.

27. pants

Dalībvalstu sniegtie ziņojumi

1. Dalībvalstis ik pēc trijiem gadiem iesniedz Komisijai ziņojumu par šīs direktīvas īstenošanu, tostarp par 25. panta 1. punkta b) apakšpunktā minēto reģistru. Pirmo ziņojumu Komisijai nosūta līdz 2011. gada 30. jūnijam. Ziņojumu gatavo, par pamatu izmantojot anketu vai plānu, kuru Komisija sagatavo saskaņā ar Direktīvas 91/692/EEK 6. pantā minēto kārtību. Šo anketu vai plānu nosūta dalībvalstīm vismaz sešus mēnešus pirms ziņojuma iesniegšanas termiņa.

2. Komisija organizē informācijas apmaiņu starp dalībvalstu kompetentajām iestādēm par šīs direktīvas piemērošanu.

28. pants

Sankcijas

Dalībvalstis paredz noteikumus par sankcijām, ko piemēro par to noteikumu pārkāpumiem, kurus attiecīgā valsts pieņēmusi saskaņā ar šo direktīvu, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai minētos noteikumus īstenotu. Paredzētajām sankcijām jābūt iedarbīgām, samērīgām un atturošām. Dalībvalstis paziņo par šiem noteikumiem Komisijai līdz 2011. gada 25. jūnijs un nekavējoties ziņo par visiem turpmākajiem šo noteikumu grozījumiem.

29. pants

Pielikumu grozījumi

Var pieņemt pasākumus, lai grozītu pielikumus. Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, pieņem saskaņā ar 30. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

30. pants

Komitejas procedūra

1. Komisijai palīdz Klimata pārmaiņu komiteja.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 5.a panta 1. līdz 4. punktu un 7. pantu, ņemot vērā tā 8. pantu.

7. NODAĻA

GROZĪJUMI

31. pants

Grozījumi Direktīvā 85/337/EEK

Ar šo Direktīvu 85/337/EEK groza šādi.

1. Direktīvas I pielikumu groza šādi:

a) pielikuma 16. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"16. Cauruļvadi, kuru diametrs pārsniedz 800 mm un garums – 40 km:

— gāzes, naftas un ķīmisko vielu pārvadei un

— oglekļa dioksīda (CO_2) plūsmu transportēšanai, lai tās ģeoloģi uzglabātu, tostarp saistītās kompresijas stacijas.";

b) pievieno šādus punktus:

"23. Uzglabāšanas vietas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/31/EK (2009. gada 23. aprīlis) par oglekļa dioksīda ģeoloģisko uzglabāšanu (*).

24. Iekārtas CO_2 plūsmu uztveršanai, lai tās ģeoloģiski uzglabātu saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK, no šajā pielikumā minētajām iekārtām, kā arī tad, ja gadā uztvertais CO_2 apjoms ir 1,5 megatonnas vai lielāks.

(*) OV L 140, 5.6.2009, 114. lpp."

2. Direktīvas II pielikumu groza šādi:

a) pielikuma 3. punktam pievieno šādu apakšpunktu:

"j) iekārtas CO_2 plūsmu uztveršanai no šīs direktīvas I pielikumā neminētām iekārtām, lai šādas plūsmas ģeoloģiski uzglabātu saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK.";

b) pielikuma 10. punkta i) apakšpunktu aizstāj ar šādu apakšpunktu:

"i) naftas un gāzes cauruļvadu iekārtas un cauruļvadi CO_2 plūsmu transportēšanai, lai tās ģeoloģiski uzglabātu (I pielikumā neiekļautie projekti)."

32. pants

Grozījumi Direktīvā 2000/60/EK

Direktīvas 2000/60/EK 11. panta 3. punkta j) apakšpunktā pēc trešā ievilkuma iekļauj šādu ievilkumu:

"— oglekļa dioksīda plūsmu iesūknēšana uzglabāšanai ģeoloģiskos veidojumos, kurus dabīgu iemeslu dēļ nākotnē nevarēs izmantot citiem mērķiem, ja iesūknēšana ir saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/31/EK (2009. gada 23. aprīlis) par oglekļa dioksīda ģeoloģisko uzglabāšanu (*) vai ja atbilstīgi tās 2. panta 2. punktam uz iesūknēšanu neattiecas minētās direktīvas darbības joma,

(*) OV L 140, 5.6.2009, 114. lpp."

33. pants

Grozījumi Direktīvā 2001/80/EK

Direktīvā 2001/80/EK iekļauj šādu pantu:

"9.a pants

1. Dalībvalstis nodrošina, ka visu to sadedzināšanas iekārtu operatori, kuru elektroenerģijas ražošanas jauda ir 300 megavati vai lielāka un kurām sākotnējā būvatļauja vai, ja šādu procedūru nepiemēro, sākotnējā ekspluatācijas atļauja izdota pēc Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/31/EK (2009. gada 23. aprīlis) par oglekļa dioksīda ģeoloģisko uzglabāšanu (*) spēkā stāšanās dienas, novērtē, vai ir izpildīti šādi nosacījumi:

— ir pieejamas piemērotas uzglabāšanas vietas,

— transportēšanas iekārtas ir tehniski un ekonomiski iespējamas,

— turpmāka pielāgošana CO_2 uztveršanai ir tehniski un ekonomiski iespējama.

2. Ja ir izpildīti 1. punktā minētie nosacījumi, kompetentā iestāde nodrošina, ka objektā ir paredzēta piemērota vieta iekārtām, kas ir vajadzīgas CO_2 uztveršanai un saspiešanai. Kompetentā iestāde nosaka, vai noteikumi ir izpildīti, pamatojoties uz 1. punktā minēto novērtējumu un citu pieejamo informāciju, jo īpaši attiecībā uz vides un cilvēku veselības aizsardzību.

(*) OV L 140, 5.6.2009, 114. lpp."

34. pants

Grozījumi Direktīvā 2004/35/EK

Direktīvas 2004/35/EK III pielikumam pievieno šādu punktu:

"14. Uzglabāšanas vietu darbība saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/31/EK (2009. gada 23. aprīlis) par oglekļa dioksīda ģeoloģisko uzglabāšanu (*).

(*) OV L 140, 5.6.2009, 114. lpp."

35. pants

Grozījumi Direktīvā 2006/12/EK

Direktīvas 2006/12/EK 2. panta 1. punkta a) apakšpunktu aizstāj ar šādu apakšpunktu:

"a) atmosfērā izmestas gāzveida izplūdes un oglekļa dioksīds, kas uztverts un transportēts ģeoloģiskai uzglabāšanai un ģeoloģiski uzglabāts saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/31/EK (2009. gada 23. aprīlis) par oglekļa dioksīda ģeoloģisko uzglabāšanu (*) vai uz ko atbilstīgi minētās direktīvas 2. panta 2. punktam neattiecas tās darbības joma;

(*) OV L 140, 5.6.2009, 114. lpp."

36. pants

Grozījumi Regulā (EK) Nr. 1013/2006

Regulas (EK) Nr. 1013/2006 1. panta 3. punktam pievieno šādu apakšpunktu:

"h) CO_2 sūtījumiem ģeoloģiskai uzglabāšanai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/31/EK (2009. gada 23. aprīlis) par oglekļa dioksīda ģeoloģisko uzglabāšanu (*).

(*) OV L 140, 5.6.2009, 114. lpp."

37. pants

Grozījumi Direktīvā 2008/1/EK

Direktīvas 2008/1/EK I pielikumam pievieno šādu punktu:

"6.9. CO_2 plūsmu uztveršana no iekārtām, kas minētas šajā direktīvā, ģeoloģiskai uzglabāšanai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/31/EK (2009. gada 23. aprīlis) par oglekļa dioksīda ģeoloģisko uzglabāšanu (*).

(*) OV L 140, 5.6.2009, 114. lpp."

8. NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

38. pants

Pārskatīšana

1. Deviņos mēnešos pēc 27. pantā minēto pārskatu saņemšanas Komisija pārsūta Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par šīs direktīvas īstenošanu.

2. Ziņojumā, ko līdz 2015. gada 31. martam iesniedz, pamatojoties uz šīs direktīvas īstenošanā gūto pieredzi, Komisija, ņemot vērā pieredzi, kas gūta saistībā ar *CCS*, kā arī tehnisko progresu un jaunākās zinātnes atziņas, jo īpaši novērtē:

— vai ir pietiekamā mērā nodemonstrēts CO_2 pastāvīgs ietvērums tādā veidā, lai pēc iespējas novērstu un samazinātu *CCS* nelabvēlīgu ietekmi uz vidi un jebkādu no tā izrietošu risku cilvēku veselībai, videi un cilvēku drošībai,

— vai procedūras, kas ir saistītas ar Komisijas veiktu sākotnējo uzglabāšanas atļauju pārskatīšanu, kas minēta 10. pantā, un sākotnējiem lēmumiem par atbildības nodošanu, kas minēti 18. pantā, joprojām ir vajadzīgas,

— pieredzi ar noteikumiem par CO_2 plūsmas pieņemšanas kritērijiem un 12. pantā minēto procedūru,

— pieredzi saistībā ar noteikumiem par trešo personu piekļuvi, kas minēta 21. un 22. pantā, un saistībā ar pārrobežu sadarbību saskaņā ar 24. pantu,

— noteikumus, ko piemēro Direktīvas 2001/80/EK 9.a pantā minētajām sadedzināšanas iekārtām ar elektroenerģijas ražošanas jaudu 300 megavati vai vairāk,

— iespējas īstenot CO_2 ģeoloģisko uzglabāšanu trešās valstīs,

— I pielikumā un II pielikumā minēto kritēriju turpmāku attīstīšanu un atjaunināšanu,

— pieredzi attiecībā uz pamudinājumiem piemērot *CCS* iekārtās, kurās sadedzina biomasu,

— vajadzību pēc turpmāka regulējuma attiecībā uz vides riskiem, kas saistīti ar CO_2 transportēšanu,

un vajadzības gadījumā iesniedz priekšlikumu pārskatīt šo direktīvu.

3. Ja pastāvīgs CO_2 ietvērums tādā veidā, lai novērstu un, ja tas nav iespējams, iespējami samazinātu nelabvēlīgu ietekmi uz vidi un cilvēku veselību un jebkādu risku tiem, un ja ir pietiekami pierādīts, ka *CCS* ir videi un cilvēkiem drošs, kā arī pierādīta tā ekonomiskā lietderība, pārskatā izvērtē, vai ir nepieciešams un lietderīgi iestrādāt obligātu prasību par emisiju standartiem attiecībā uz visām jaunajām elektrību ražojošajām lielajām sadedzināšanas iekārtām saskaņā ar Direktīvas 2001/80/EK 9.a pantu.

39. pants

Transponēšanas un pārejas pasākumi

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai līdz 2011. gada 25. jūnijs izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis tūlīt dara zināmu Komisijai minēto noteikumu tekstu.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu, vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka paņēmienus, kā izdarīt šādas atsauces.

2. Dalībvalstis dara zināmus Komisijai to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņēmušas jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka turpmāk norādītās uzglabāšanas vietas, uz kurām attiecas šī direktīva, izmanto saskaņā ar šīs direktīvas prasībām līdz 2012. gada 25. jūnijs:

a) uzglabāšanas vietas, ko 2009. gada 25. jūnijs izmanto saskaņā ar esošajiem tiesību aktiem;

b) uzglabāšanas vietas, kas atļautas saskaņā ar šādiem tiesību aktiem 2009. gada 25. jūnijs vai pirms minētās dienas, ar noteikumu, ka minētās vietas neizmanto ilgāk kā vienu gadu pēc minētās dienas.

Šajos gadījumos nepiemēro 4. pantu, 5. pantu, 7. panta 3. punktu, 8. panta 2. punktu un 10. pantu.

40. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

41. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Strasbūrā, 2009. gada 23. aprīlī.

Eiropas Parlamenta vārdā –	*Padomes vārdā –*
priekšsēdētājs	*Priekšsēdētājs*
H.-G. PÖTTERING	P. NEČAS

I PIELIKUMS

4. PANTA 3. PUNKTĀ MINĒTĀ POTENCIĀLĀ UZGLABĀŠANAS KOMPLEKSA UN APKĀRTĒJĀ APGABALA RAKSTUROJUMA UN NOVĒRTĒJUMA KRITĒRIJI

Potenciālā uzglabāšanas kompleksa un apkārtējā apgabala raksturojums un novērtējums, kas minēts 4. panta 3. punktā, jāveic trijos posmos, ņemot vērā novērtējuma laikā pieejamo labo praksi un turpmāk minētos kritērijus. Kompetentā iestāde var atkāpties no viena vai vairākiem kritērijiem, ja operators ir pierādījis, ka tas neapdraud raksturojuma vai novērtējuma atbilstību saskaņā ar 4. pantu.

1. posms. **Datu iegūšana**

Apkopo pietiekamu datu daudzumu, lai izveidotu volumetrisku un statisku trīsdimensiju (3D) zemes modeli uzglabāšanas vietai un uzglabāšanas kompleksam, tostarp pārsedzošā ieža slānim un apkārtējai teritorijai ar hidrauliski savienotajiem apgabaliem. Šajos datos iekļauj vismaz šādus būtiskus uzglabāšanas kompleksa raksturlielumus:

a) ģeoloģiskos un ģeofizikālos parametrus;

b) hidroģeoloģiskos parametrus (jo īpaši patēriņam paredzēto pazemes ūdeņu klātbūtni);

c) kolektorslāņa inženieriju (tostarp poru tilpuma CO_2 iesūknēšanai un kopīgās uzglabāšanas ietilpības volumetriskos aprēķinus);

d) ģeoķīmiskos parametrus (šķīšanas ātrumu, mineralizācijas ātrumu);

e) ģeomehāniskos parametrus (caurlaidību, lūzumu hidropārrāvuma spiedienu);

f) seismoloģiskos parametrus;

g) tādu dabīgu un mākslīgu izplatīšanās ceļu esamību un stāvokli, kuru dēļ varētu rasties noplūde, tostarp dziļurbumus un pārējos urbumus.

Dokumentē šādus kompleksa apkārtnes raksturlielumus:

h) teritorijas ap uzglabāšanas kompleksu, kuras varētu ietekmēt CO_2 uzglabāšana uzglabāšanas vietā;

i) iedzīvotāju sadalījumu reģionā virs uzglabāšanas vietas;

j) attālumu līdz vērtīgiem dabas resursiem (jo īpaši līdz *Natura 2000* teritorijām saskaņā ar Padomes Direktīvu 79/409/EEK (1979. gada 2. aprīlis) par savvaļas putnu aizsardzību [1] un Padomes Direktīvu 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību [2], dzeramajiem pazemes ūdeņiem un ogļūdeņražiem);

k) darbības ap uzglabāšanas kompleksu un iespējamo mijiedarbību ar minētajām darbībām (piemēram, ogļūdeņražu ģeoloģiskai izpētei, ieguvei un uzglabāšanai, ģeotermālai ūdens nesējslāņu izmantošanai un pazemes ūdens krājumu izmantošanai);

l) attālumu līdz potenciālajam CO_2 avotam vai avotiem (tostarp aplēses par kopējo potenciālo CO_2 masu, kas ekonomiski ir pieejama uzglabāšanai) un adekvātiem transporta tīkliem.

2. posms. **Statiska trīsdimensiju ģeoloģiska zemes modeļa izveide**

Izmantojot 1. posmā apkopotos datus, ar kolektorslāņa datorsimulācijas palīdzību izveido potenciālā uzglabāšanas kompleksa trīsdimensionālu statisku ģeoloģisku zemes modeli vai šādu modeļu kopumu, iekļaujot arī sprostslāni un hidrauliski savienotos apgabalus, un šķidrumus. Statiskais ģeoloģiskais zemes modelis vai modeļi raksturo šādas kompleksa īpašības:

a) slazda ģeoloģisko uzbūvi;

b) kolektorslāņa ģeomehāniskās, ģeoķīmiskās un plūsmas īpašības, pārsedzošo slāni (sprostslāni, izolējošo slāni, porainus un caurlaidīgus slāņus) un apkārtējos iežus;

[1] OV L 103, 25.4.1979., 1. lpp.
[2] OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp.

c) plaisu sistēmas parametrus un to, vai ir kādas cilvēku izveidotus noplūdes ceļus;

d) uzglabāšanas kompleksa horizontālo un vertikālo izplatību;

e) poru tilpumu (arī porainības izvietojumu);

f) šķidrumu sākotnējo izvietojumu;

g) visus citus attiecīgos parametrus.

Nenoteiktību, kas saistās ar katru no modeļa izveides parametriem, novērtē, izstrādājot vairākus scenārijus katram parametram un aprēķinot attiecīgās ticamības vērtības. Pārbauda arī jebkuru nenoteiktību, kas ir saistīta ar pašu modeli.

3. posms. **Glabātavas dinamiskās uzvedības parametru noteikšana, jutīguma noteikšana, riska novērtējums**

Parametru noteikšanas un novērtējuma pamatā ir dinamiska modelēšana, kas sastāv no dažādām laika posma simulācijām, kurās CO_2 tiek iesūknēts uzglabāšanas vietās, izmantojot trīsdimensionālo(-os) statisko(-os) ģeoloģisko(-os) zemes modeli(-ļus) datorizētajā uzglabāšanas kompleksa simulatorā, kas tika izveidots 2. posmā.

3.1. posms. Glabātavas dinamiskās uzvedības raksturošana

Ņem vērā vismaz šādus apstākļus:

a) iespējamus iesūknēšanas ātrumus un CO_2 plūsmu īpašības;

b) pāra procesu modelēšanas iedarbību (t. i., veidu, kādā atsevišķi efekti mijiedarbojas simulatorā(-os));

c) reaktīvos procesus (t. i., veidu, kādā iesūknētais CO_2 reakcijas modelī reaģē ar *in situ* iežiem);

d) izmantoto kolektorslāņa simulatoru (lai pārliecinātos par konkrētu novērojumu pareizību, iespējams, ir jāizmanto vairāki modeļi);

e) īstermiņa un ilgtermiņa modeļus (lai noskaidrotu CO_2 uzvedības maiņu vairākos desmitos un simtos gadu, arī to, cik ātri un kādā pakāpē CO_2 šķīst ūdenī).

Dinamiskā modelēšana sniedz ieskatu par:

f) spiedienu un temperatūru uzglabāšanas struktūrā, ko izsaka kā iesūknēšanas ātruma un iesūknētā kopapjoma funkciju laikā;

g) telpisko un vertikālo CO_2 izplatību pret laiku;

h) CO_2 plūsmas veidu kolektorslānī, tostarp fāžu uzvedību;

i) CO_2 nosprostojuma mehānismiem un ātrumu (tostarp izplūdes vietām un sānu un vertikālajiem pildījumiem);

j) sekundārajām ietvēruma sistēmām vispārējā uzglabāšanas kompleksā;

k) uzglabāšanas ietilpību un spiediena gradientiem uzglabāšanas vietā;

l) uzglabāšanas veidojuma(-u) un sprostslāņa plaisāšanas risku;

m) risku, ka CO_2 var iekļūt sprostslānī;

n) noplūdes risku no uzglabāšanas vietas (piemēram, no pamestām vai nepareizi likvidētām akām);

o) migrācijas ātrumu (atvērtos kolektorslāņos);

p) plaisu aizpildīšanas ātrumiem;

q) izmaiņām veidojuma(-u) šķidrumu ķīmijā un izrietošajām reakcijām (piemēram, pH izmaiņām, minerālu formāciju un reaktīvās modelēšanas iekļaušanu, lai novērtētu iedarbību);

r) veidojuma šķīdumu pārvietošanu;

s) palielinātu seismisko aktivitāti un altitūdu.

3.2. posms. Jutīguma raksturojums

Tiek veiktas vairākas simulācijas, lai noteiktu novērtējuma jutīgumu pret pieņēmumiem, kas izdarīti par konkrētiem parametriem. Simulācijas balstās uz mainīgiem parametriem statiskajā(-os) ģeoloģiskajā(-os) zemes modelī(-ļos), kā arī mainīgām ātruma funkcijām un pieņēmumiem dinamiskajā modelēšanā. Jebkāds nozīmīgs jutīgums ir jāņem vērā riska izvērtējumā.

3.3. Posms. Riska novērtējums

Riska novērtējums, *inter alia*, ietver:

3.3.1. Bīstamības raksturojums

Bīstamības raksturojums tiek veikts, raksturojot iespējamību noplūdei no uzglabāšanas kompleksa, kā noteikts, izmantojot dinamisko modelēšanu un drošības raksturojumu, kas aprakstīts iepriekš. Tas attiecas, *inter alia*, uz:

a) iespējamiem noplūdes ceļiem;

b) iespējamo noplūdes gadījumu nopietnību noteiktajiem noplūdes ceļiem (plūsmas ātrumi);

c) kritiskajiem parametriem, kas ietekmē iespējamo noplūdi (piemēram, kolektorslāņa maksimālais spiediens, maksimālais iesūknēšanas ātrums, temperatūra, jutīgums pret dažādiem pieņēmumiem statiskajā ģeoloģiskajā zemes modelī(-ļos) utt.);

d) CO_2 uzglabāšanas sekundārajiem efektiem, tostarp pārvietotiem formācijas šķidrumiem un jaunām vielām, kas radušās CO_2 uzglabāšanas rezultātā;

e) jebkādiem citiem faktoriem, kas var radīt draudus cilvēku veselībai vai videi (piemēram, ar projektu saistītas fiziskas struktūras).

Bīstamības raksturojumā iekļauj pilnīgi visus potenciālos darba apstākļus, lai pārbaudītu uzglabāšanas kompleksa drošību.

3.3.2. Saskares novērtējums – balstīts uz parametriem, kas raksturo vidi un iedzīvotāju atrašanos un darbības virs glabāšanas kompleksa, kā arī uz iespējamu CO_2 uzvedību un pārmaiņām, noplūstot pa saskaņā ar 3.3.1. posmu noteiktajiem iespējamiem ceļiem.

3.3.3. Iedarbības novērtējums – balstīts uz konkrētu sugu, kopienu vai dzīvotņu jutīgumu saistībā ar potenciāliem noplūdes gadījumiem, kas tika noteikti 3.3.1. posmā. Ja nepieciešams, tas iekļauj iedarbības rezultātus pēc saskares ar paaugstinātu CO_2 koncentrāciju biosfērā (iekļaujot augsni, jūras nogulumus un dziļūdeņus (smakšana, hiperkapnija) un samazinātu pH šajā vidē noplūduša CO_2 dēļ). Iekļauj arī novērtējumu par iedarbības rezultātiem, ko izraisa citas vielas, kas var būt noplūdušā CO_2 plūsmās (netīrumi, kas bijuši jau iesūknēšanas plūsmā, vai jaunas vielas, kas izveidojušās CO_2 uzglabāšanas laikā). Šie iedarbības rezultāti tiek apskatīti pēc laika un telpas skalas un saistīti ar virkni atšķirīga lieluma noplūdes gadījumu.

3.3.4. Riska raksturojums – ietver novērtējumu par vietas drošību un integritāti īstermiņā un ilgtermiņā, tostarp noplūdes riska novērtējumu piedāvātajos lietošanas apstākļos un sliktāko iespējamo ietekmi uz vidi un veselību. Riska raksturojumu veido, balstoties uz bīstamības, saskares un iedarbības novērtējumiem. Tajā iekļauj to nenoteiktības avotu novērtējumu, kurus apzināja uzglabāšanas vietas raksturojuma un novērtējuma gaitā, un –vajadzības gadījumā – iespēju aprakstu nenoteiktības mazināšanai.

II PIELIKUMS

KRITĒRIJI 13. PANTA 2. PUNKTĀ MINĒTĀ MONITORINGA PLĀNA IZVEIDEI UN ATJAUNINĀŠANAI UN PĒCSLĒGŠANAS MONITORINGAM

1. **Monitoringa plāna izveide un atjaunināšana**

Direktīvas 13. panta 2. punktā minētais monitoringa plāns tiek izveidots saskaņā ar riska novērtējuma analīzi, ko veic saskaņā ar I pielikuma 3. posmu, un atjaunināts atbilstoši 13. panta 1. punktā noteiktajām monitoringa prasībām, ievērojot šādus kritērijus:

1.1. Plāna izveide

Monitoringa plāns ietver sīkāku informāciju par monitoringu, kas tiks izmantots projekta galvenajos posmos, tostarp par pamatstandarta, darbības un pēcslēgšanas monitoringu. Katram posmam tiek precizēti šādi faktori:

a) monitoringam pakļautie parametri;

b) izmantotā monitoringa tehnoloģija un tehnoloģijas izvēles pamatojums;

c) monitoringa vietas un paraugu ņemšanas izvietojuma pamatojums;

d) lietošanas biežums un paraugu ņemšanas laika pamatojums.

Parametri, uz ko attiecas monitorings, tiek noteikti tā, lai sasniegtu monitoringa mērķi. Tomēr plāns jebkurā gadījumā ietver nepārtrauktu vai neregulāru monitoringu šādiem faktoriem:

e) CO_2 izgaistošajām emisijām iesūknēšanas vietā;

f) CO_2 tilpuma plūsmai pie iesūknēšanas urbumu atverēm;

g) CO_2 spiedienam un temperatūrai iesūknēšanas urbumu atverēs (lai noteiktu masas plūsmu);

h) iesūknētā materiāla ķīmiskajai analīzei;

i) kolektorslāņa temperatūrai un spiedienam (lai noteiktu CO_2 fāzu uzvedību un stāvokli).

Monitoringa tehnoloģijas izvēle balstās uz labāko pieejamo praksi tās izveides brīdī. Tiek izvērtētas un pienācīgi izmantotas šādas iespējas:

j) tehnoloģijas, ar kurām iespējams noteikt CO_2 klātbūtni, atrašanās vietu un migrācijas ceļus zem zemes virskārtas un virszemē;

k) tehnoloģijas, ar kurām iespējams iegūt informāciju par saspiesta tilpuma uzvedību un CO_2 strūklas telpiskā/vertikālā piesātinājuma izvietojumu, lai precīzāk izstrādātu skaitlisku 3D simulāciju uzglabāšanas formāciju 3D ģeoloģiskajos modeļos, kas izveidoti saskaņā ar 4. pantu un I pielikumu;

l) tehnoloģijas, ar kuru palīdzību var iegūt plašu telpisko aptvērumu, lai iegūtu informāciju par jebkādiem agrāk neatrastiem potenciāliem noplūdes ceļiem visa uzglabāšanas kompleksa telpiskajās dimensijās un aiz tām, ja tiek konstatētas nozīmīgas novirzes vai CO_2 migrācija no uzglabāšanas kompleksa.

1.2. Plāna atjaunināšana

Monitoringa laikā apkopotie dati tiek salīdzināti un interpretēti. Iegūtie rezultāti tiek salīdzināti ar uzvedību, kāda tika prognozēta, dinamiski simulējot 3D spiediena tilpuma un piesātinājuma uzvedību saskaņā ar drošības raksturojumu, kas aprakstīts 4. pantā un I pielikuma 3. posmā.

Ja tiek pamanītas nozīmīgas atšķirības starp novēroto un prognozēto uzvedību, 3D modelis tiek rekalibrēts tā, lai tas atspoguļotu novēroto uzvedību. Veicamā rekalibrācija balstās uz datu novērojumiem, kas iegūti monitoringa plānā, un, ja jānodrošina pārliecība par izmaiņu pieņēmumiem, tiek iegūti papildu dati.

Izmainītais(-ie) 3D modelis(-ļi) tiek izmantots(-i), lai atkārtotu I pielikuma 2. un 3. posmu tā, lai radītu jaunus bīstamības scenārijus un plūsmas ātrumus un lai pārskatītu un atjauninātu riska novērtējumu.

Ja salīdzināšanas vai modeļa izmaiņu rezultātā tiek atrasti jauni CO_2 avoti, ceļi un plūsmas ātrumi vai ir novērotas nozīmīgas novirzes no agrākiem novērtējumiem, arī monitoringa plāns tiek attiecīgi atjaunināts.

2. **Pēcslēgšanas monitorings**

Pēcslēgšanas monitoringa pamatā ir informācija, kas apkopota un modelēta, īstenojot monitoringa plānu, kurš minēts 13. panta 2. punktā un šā pielikuma 1.2. punktā. Tā galvenais uzdevums ir nodrošināt informāciju, kas nepieciešama saistībā ar 18. panta 1. punktu.